UČENEC PEŠEC

Učno gradivo za spodbujanje
varne mobilnosti otrok
v I. triletju

JAVNA AGENCIJA
REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARNOST PROMETA

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v
Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani
COBISS.SI-ID=301905920
ISBN 978-961-6025-29-4 (pdf)

Založil in izdal: Javna agencija RS za varnost prometa,
Sektor za preventivo in vzgojo v cestnem prometu

Priprava gradiva: dr. Irena Janžekovič Žmauc

Ilustracije in oblikovanje: David Krančan

Recenzija gradiva: Marjeta Benčina, Nataša Cimperman, dr. Irena Hergan,
Draga Košak, dr. Mateja Markl, dr. Marjeta Šarić, Alenka Tancoš,
Dragana Trivundža - Tomanić

Fotografije: Arhiv AVP, Aleš Fevžer, Marko Gašparovič, Boštjan Gunčar,
dr. Irena Janžekovič Žmauc, Dreamstime, Pixabay, Photodune

Lektoriranje: Maja Nemec

Ljubljana, avgust 2019

Elektronska izdaja
https://www.avp-rs.si/preventiva/prometna-vzgoja/ucno-gradivo-ucenec-pesec

Drage učiteljice in učitelji,
učenke in učenci,

predšolski otroci in prvošolci so v prometu udeleženi v spremstvu odraslih, v drugem razredu pa se na pot že lahko podajo sami kot pešci ali vozači na avtobusu. Pomembno je, da poznajo prometna pravila in ustrezno vedenje v prometu. Vsebine s področja prometne varnosti so uporabne in dobrodošle. V sodelovanju s strokovnimi delavci na šolah smo ugotovili, da si v prvem triletju želijo vsebin, s katerimi bi lahko otrokom, ki se v tem obdobju znajdejo v vlogi pešca, vozača in sopotnika, ponudili dodatne naloge. Ker so otroci in pešci v Nacionalnem programu varnosti cestnega prometa opredeljeni kot ranljive skupine udeležencev prometa, jih želimo s tem učnim gradivom dodatno opolnomočiti, da bodo poznali prometna pravila in se bodo znali v prometu pravilno odločati.

Naš namen je predvsem, da z otroki prehodite okolico šole, da bodo pridobili izkušnje, kako ustrezno ravnati v prometu. Učenci naj se učijo tudi ustreznega ravnanja ob slabem vremenu in v nepredvidljivih situacijah, da bodo imeli čim več izkušenj, na katere se bodo opirali, ko bodo na cesti sami. Tudi starše spodbudite, da z otroki v šolo pešačijo in kolesarijo in da so vzor obnašanja v prometu, saj jih bodo tako najbolje opremili za varno in samostojno udeležbo v prometu.

Veliko varnih in nasmejanih sprehodov vam želi

Javna agencija Republike Slovenije za varnost prometa

Pojasnila za učiteljice in učitelje,

učno gradivo je namenjeno spodbujanju varne mobilnosti učencev v prvem triletju. Učenci prvega triletja se že od predšolskega obdobja učijo pravil in ustreznega obnašanja v prometu, da bodo postali čim bolj samostojni udeleženci v prometu. Zaradi svojih razvojnih značilnosti bodo tej nalogi težko kos, zato je pomembno, da posvetimo prometni vzgoji posebno pozornost.

Vsebine, naloge in vaje iz tega učnega gradiva vam lahko služijo kot pomoč pri pedagoškem delu v okviru rednega pouka ali podaljšanega bivanja, saj se večinoma nanašajo na učne cilje predmetov (spoznavanja okolja, matematike ...) za prvo triletje. Gradivo vam bo v pomoč pri izvedbi učnih ur o prometni vzgoji, varni mobilnosti v prometu, dnevih dejavnosti, pri ponovitvi ali utrjevanju snovi, prometnih pravil ali ustreznega obnašanja v prometu.

Učno gradivo je razdeljeno na vsebinska poglavja. Pri vsakem poglavju je najprej napoved vsebine, sledijo kratka pravila v prometu ali pomembne informacije, v nadaljevanju so naloge za učence in pred koncem poglavja nekaj predlogov za dodatne dejavnosti. Predlagamo, da pri vsakem poglavju učenci najprej usvojijo pravila, ki veljajo v prometu, nato pa se lotijo reševanja nalog. Rešitve nalog so zapisane na koncu učnega gradiva. Vključenega je precej slikovnega materiala, da si učenci vsebino lažje zapomnijo. Naloge pri učencih spodbujajo aktivno delo, ki vključuje kritični premislek in širše razmišljanje. Učitelji prvega triletja lahko za svojo skupino učencev naloge iz tega učnega gradiva kopirate ali natisnete v skladu z učnim ciljem, ki ga želite doseči. Fotokopije nalog so namenjene izključno uporabi v učnem procesu (v skladu s 50. členom ZASP, Ur. l. RS 16/07). Predlagamo, da učitelji učno gradivo dopolnite z razlagami in vsebinami iz knjižice Prvi koraki v svetu prometa (AVP) ali drugimi. Nalog ni treba uporabljati po vrstnem redu poglavij, saj so različno zahtevne in jih lahko prosto izbirate ter prilagajate po avtonomni presoji glede na sposobnosti vaših učencev in v skladu z zastavljenimi učnimi cilji.

Prometno vzgojo je smiselno izvajati čimpogosteje v realnih prometnih situacijah skupaj z učenci, da jih bodo znali uporabiti, ko bo potrebno.

Srečno v prometu!

Sektor za preventivo in vzgojo v cestnem prometu

Kazalo učnih ciljev:

UČNI CILJI ZA SPOZNAVANJE OKOLJA – 1. TRILETJE

Poznajo pomen prometnih znakov na svoji poti v šolo.
Stran: 49

Poznajo pravila varne hoje (skupinske, po pločniku, prečkanje ceste).
Strani: 5, 11, 18, 22, 23, 25–29, 43–46, 49, 50, 53–59

Razumejo pomen vidnosti v prometu – rumena rutica, kresnička, ustavljanje vozila.
Strani: 11, 30, 33–42, 57

Razumejo nevarnosti prometa v različnih vremenskih razmerah.
Strani: 32–34

Opazujejo in spoznavajo prometne poti v okolici šole, varno pot v šolo.
Strani: 18, 24, 43

UČNI CILJI ZA MATEMATIKO – 1. RAZRED

Razvijajo prostorske in ravninske predstave, opredelijo položaj predmeta glede na sebe (levo, desno).
Strani: 12–17, 46, 49

Štejejo in zapišejo števila do dvajset.
Stran: 35

Razporejajo predmete, like glede na izbrano lastnost in oblikujejo množice, podmnožice.
Strani: 16, 52

UČNI CILJI ZA SLOVENŠČINO – 1. TRILETJE

Povzemajo temo in bistvene podatke neumetnostnega besedila
Strani: 5–7, 19, 20, 22, 23, 33, 44–45, 48

Vrednotijo resničnost, razumljivost in uporabnost besedila ter utemeljujejo svoje mnenje.
Strani: 10, 57, 58

Razvijajo predopismenjevalne zmožnosti: vidno razločevanje.
Strani: 10, 12, 14–16, 19, 20, 39, 40, 48, 52, 55, 59

Razvijajo predopismenjevalne zmožnosti: orientacija na telesu, v prostoru.
Strani: 12–17, 24, 28, 46, 59

Poimenujejo predmete v svoji okolici, na sliki.
Strani: 6, 7, 19–21, 24, 31–32, 34, 39

UČNI CILJI ZA ŠPORTNO VZGOJO – 1. TRILETJE

Zavestno nadzorujejo telo v različnih položajih in gibanjih v prometu.
Stran: 43

Z gibanjem posnemajo predmete, vozila, prometne situacije.
Strani: 17, 18, 28, 30, 43

Izvajajo različne gibalne igre v skladu s preprostimi pravili.
Stran: 43

UČNI CILJI ZA GLASBENO UMETNOST – 1. TRILETJE

Z zvoki posnemajo stvari, vozila, prometne situacije.
Stran: 43

Navajajo se na pozorno poslušanje.
Stran: 35

UČNI CILJI ZA NEOBVEZNI IZBIRNI PREDMET ANGLEŠČINA – 1. RAZRED

Opazujejo in spoznavajo prometne poti v okolici šole.
Strani: 5, 19, 24, 29, 43

Poznajo varno pot v šolo.
Strani: 5, 18, 24

Simulirajo promet in prometne razmere na modelu okolice šole.
Stran: 18

Uporabljajo temeljne pojme (zadaj, spredaj, levo, desno, zgoraj, spodaj)
v zvezi s pokrajinskimi značilnostmi okolice šole.
Strani: 18, 45

Pri snovanju nalog smo upoštevali učne cilje iz učnih načrtov, zato se lahko zgodi, da so nekatere naloge zelo podobne že obstoječim nalogam iz drugih delovnih zvezkov in učnega gradiva.

1 KDO JE PEŠEC

V prvem poglavju Kdo je pešec najprej opredelimo, katere udeležence v prometu uvrščamo med pešce. Besedo pešec pogosto uporabljamo, tudi za tiste, ki se vozijo s skirojem, kotalkami, rolko, vozičkom. Otroci so velikokrat pešci. Do sedmega leta potrebujejo spremstvo odraslega. Za pešce, ki uporabljajo skiro, rolko, kotalke itd., veljajo ista pravila in zakoni kot za pešce brez pripomočkov (ne pa pravila za kolesarje). Hitrejši pešci (s skirojem, rolkami, kotalkami …) morajo biti zaradi večjih hitrosti še posebno pozorni.

Prvošolci si morajo rumeno rutko okoli vratu nadeti,
ko želijo s starši na varno šolsko pot oditi.

Tudi za drugošolce velja to zlato pravilo,
da jih bo čim več udeležencev v prometu opazilo.

Učenci, ki še niso dopolnili sedem let,
gredo do šole v spremstvu polnoletnih oseb.

V deževnih dneh jim družbo delajo dežniki,
ker njihove šolske torbe ne smejo mokre biti.

Nevenka Pinter

PREDLOGI ZA PREMISLEK IN POGOVOR Z UČENCI:

- Kdo spremlja Brino in Ceneta v šolo (glej nalogo 2)?
- Zakaj potrebujeta Brina in Cene spremstvo v 1. razredu na poti v šolo (glej nalogo 2)?
- Kdo vsak dan učence spremlja v šolo? Jih sme dedek?
- Kako učenci pridejo v šolo? Npr. peš, s skirojem, avtobusom …
- Kje poteka šolska pot do vaše šole? Na kaj morajo biti učenci pozorni z vidika varnosti?

KDAJ SEM PEŠEC?

PEŠEC SEM TUDI,
ČE V PROMETU
UPORABLJAM
INVALIDSKI
VOZIČEK.

1. OBKROŽI VSE PEŠCE.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

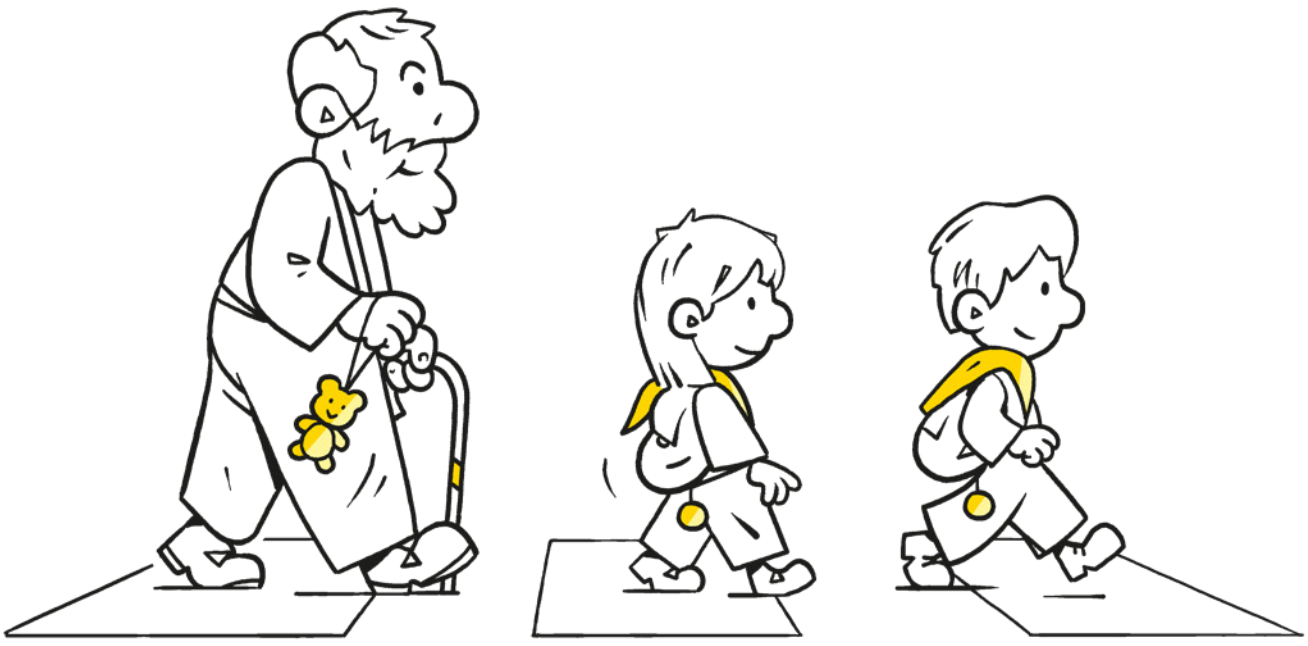

10

2. OBKROŽI VSE ČRKE **C** Z ORANŽNO BARVO,
VSE ČRKE **Š** PA Z ZELENO.

BRINA IN CENE STA SOŠOLCA V 1. RAZREDU. VSAK DAN NA POTI V ŠOLO IN DOMOV NOSITA RUMENO RUTICO IN KRESNIČKO. VEDNO JU SPREMLJA CENETOV DEDEK. CESTO VEDNO PREČKAJO NA PREHODU ZA PEŠCE.

BRINA IN CENE POZNATA VARNO POT DO ŠOLE. V 2. RAZRED BOSTA ŽE SAMA HODILA PEŠ. DOBRO BOSTA POZNALA PRAVILA VARNEGA VEDENJA NA SVOJI ŠOLSKI POTI.

3. OTROCI V PROMETU POTREBUJEJO SPREMSTVO ODRASLEGA. DO KATEREGA LETA JE TO POTREBNO? POVEJ ALI NAPIŠI ODGOVOR.

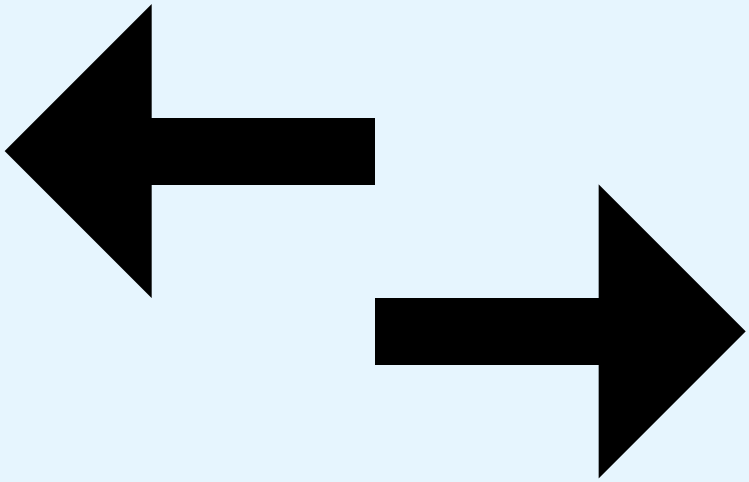

4. Z RUMENO RUTICO SMO BOLJ VIDNI V PROMETU. UČENCI KATERIH RAZREDOV JO MORAJO V PROMETU OBVEZNO NOSITI? POVEJ ALI NAPIŠI ODGOVOR.

2 LEVA IN DESNA STRAN

V drugem poglavju ponovimo prostorsko orientacijo, levo in desno smer. Da se otrok v prometu ustrezno odloči, po kateri strani ceste bo hodil kot pešec, mora poznati pravila in tudi uspešno določiti levo in desno stran ceste. Več miselnega napora zahteva od otrok, da določijo stranskost osebe, ki je obrnjena z obrazom proti njim. Še zahtevnejše pa je določiti stran z vidika drugega. Če mlajši učenci nimajo dovolj razvite orientacije za levo in desno, je smiselno z njimi pogosteje izvajati več vaj.

Učitelji naj bodo pozorni na učence, ki imajo kljub vajam težave z orientacijo. Tovrstne težave pri učni vsebini so lahko kazalnik učenčevega primanjkljaja, motnje, šibkega področja, disleksije …

PREDLOG ZA AKTIVNOSTI IN POGOVOR Z UČENCI:

• Učenec naj s sošolcem določa levo in desno v različnih situacijah (npr. učenca si stojita nasproti ali drug za drugim, upoštevajo lahko navodilo »vrzi žogo z levo roko, brcni žogo z desno nogo« …).
• Učenci po navodilu utrjujejo pogled v levo in desno stran. Pri tem morajo vsakič opisati, kaj so videli v smeri, kamor gledajo (npr. število prstov, barvo barvnega kartončka ali majice sošolca …).
• Učenci naj pred ogledalom praktično preizkušajo zrcalno sliko. Določajo naj svojo levo roko, desno uho … in v zrcalni sliki pokažejo sošolčevo desno oko, levo uho … S tem pridobivajo razumevanje vidika drugega.

1. NARIŠI:

MED KAZALEC IN PALEC
LEVE ROKE NAPIŠI ČRKO L.

MED PALEC IN KAZALEC
DESNE ROKE NAPIŠI ČRKO D.

2. NARIŠI:

NAD LEVI KAZALEC
NARIŠI PUŠČICO LEVO,

NAD DESNEGA
PUŠČICO DESNO.

3. POLOŽI SVOJO LEVO ROKO NA PAPIR IN JO OBRIŠI.

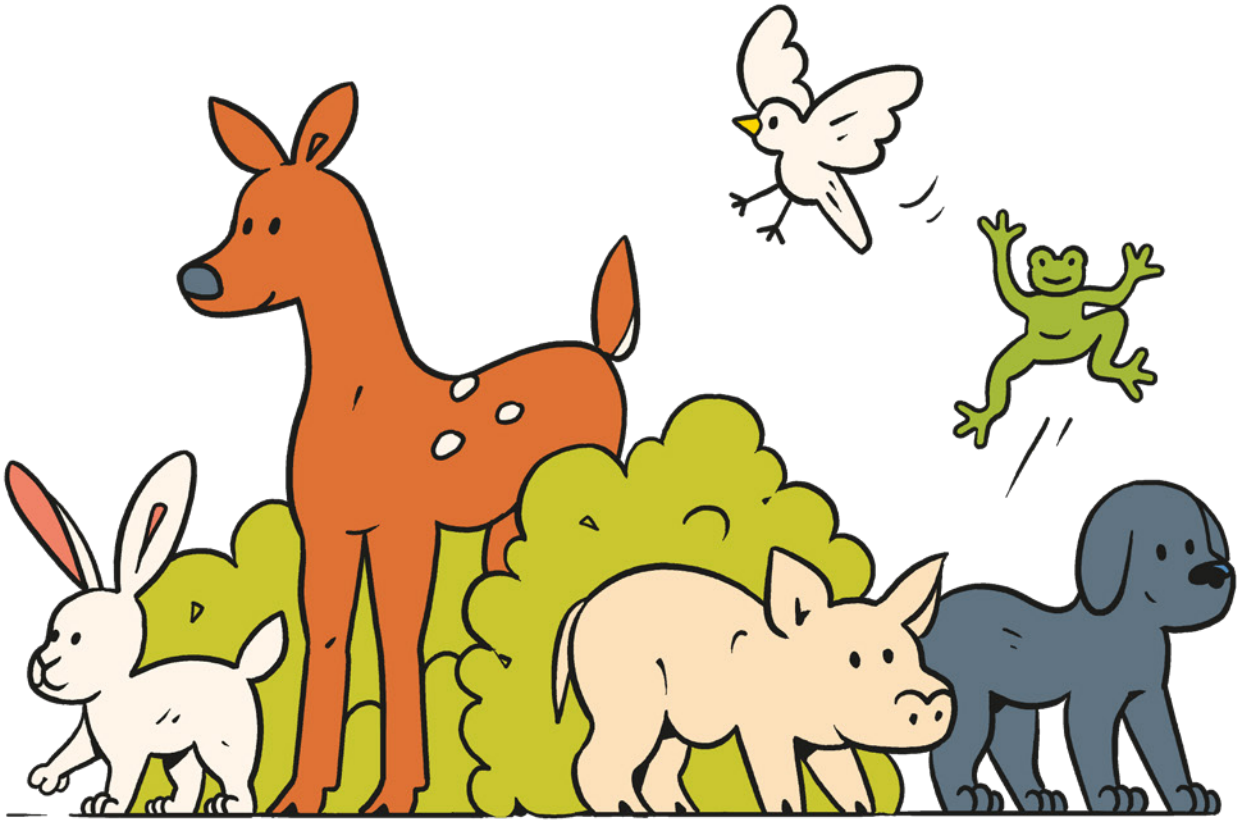
NA LEVO ROKO NARIŠI ALI PRILEPI URO.

NA TO STRAN OBRIŠI ŠE SVOJO DESNO ROKO.

NANJO NARIŠI NAKIT PO SVOJI IZBIRI
(NA PRIMER ZAPESTNICO, PRSTAN, TATU …).

4. ŽIVALIM OBKROŽI LEVE TAČKE.

5. ŽIVALIM OBKROŽI DESNE TAČKE.

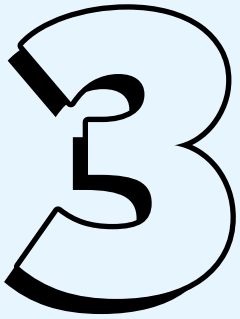
6. S KATERE STRANI PRIHAJA AVTO? DA BOŠ LAŽJE ODGOVORIL, SE SAM OBRNI V SMER, KOT STA PEŠCA NA SLIKI.

Učenci naj ustno opišejo, s katere strani prihaja avto. Z leve ali desne. Upoštevajo naj vidik pešca na fotografiji.

KJE SMEMO HODITI

V tretjem poglavju se učenci seznanijo s površinami, ki so namenjene pešcem, in pojmi, kot so cestišče, kolesarska steza, cesta. Iz načrta šolskih poti ali makete je smiselno učencem predstaviti, na kateri poti v šolo so najbolj varni. Učenci naj vedo, kje lahko hodijo, ko jih v šolo pripeljejo starši in izstopijo iz avtomobila, ko izstopijo iz šolskega avtobusa ali ko pridejo v šolo peš ali s kolesom.

Pešci naj izberejo hojo po pločniku, kjer je to mogoče. Smiselno je, da imajo učenci pri učenju prometnih pravil in ustreznega vedenja tudi pomoč odraslih, saj je njihovo vidno polje manjše kot pri odraslih: ne vedo natančno, s katere smeri slišijo vozilo, ne zmorejo dobro presoditi, kako hitro je vozilo in kolikšna je razdalja, ne zmorejo dolgotrajne koncentracije in njihova pozornost se lahko hitro preusmeri na njim zanimive objekte, kar jim lahko odvrne pozornost od dogajanja v prometu.

Pešci morajo po pločnikih hoditi,
kjer jih ni, pa levo stran ceste uporabiti.
Biti viden in previden je v prometu pomembno vodilo,
zgled in napotki odraslih pa življenjsko napotilo.

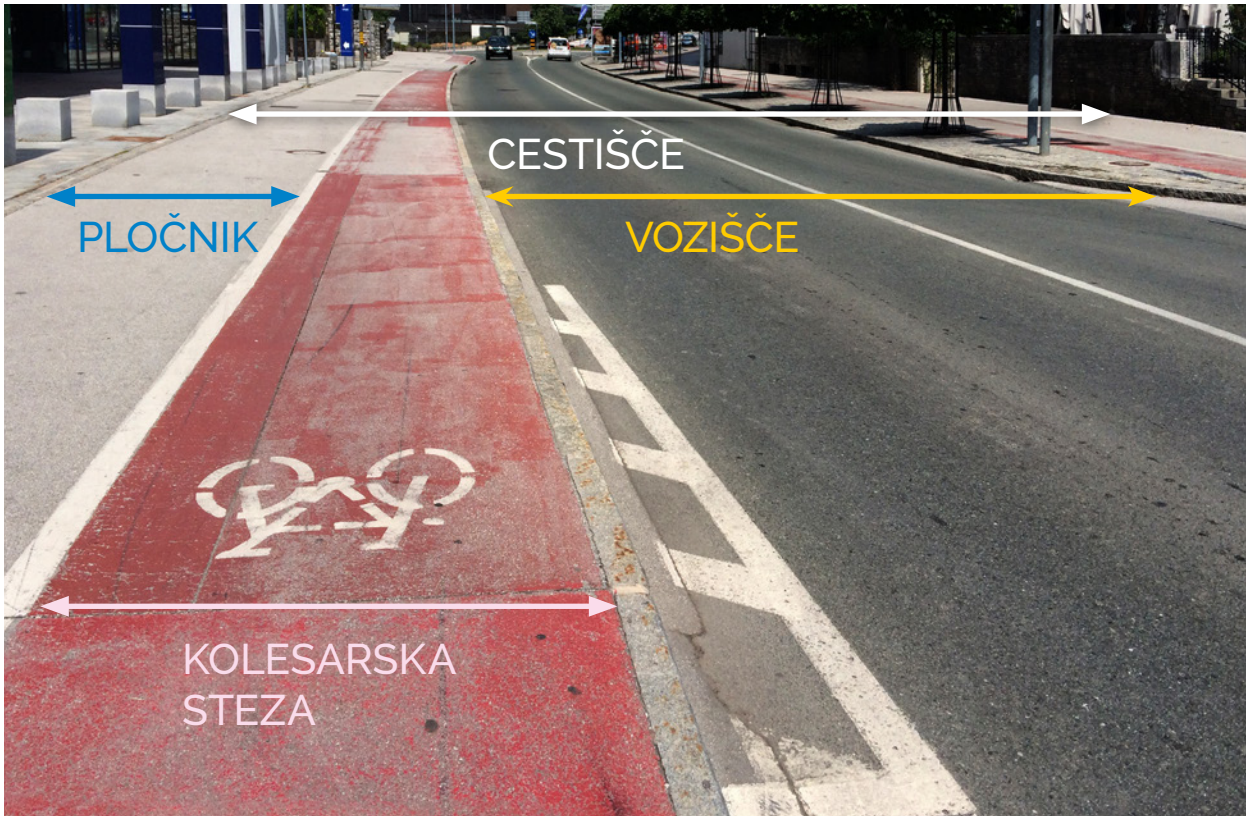
Nevenka Pinter

PREDLOGI ZA IGRO IN POGOVOR Z UČENCI:

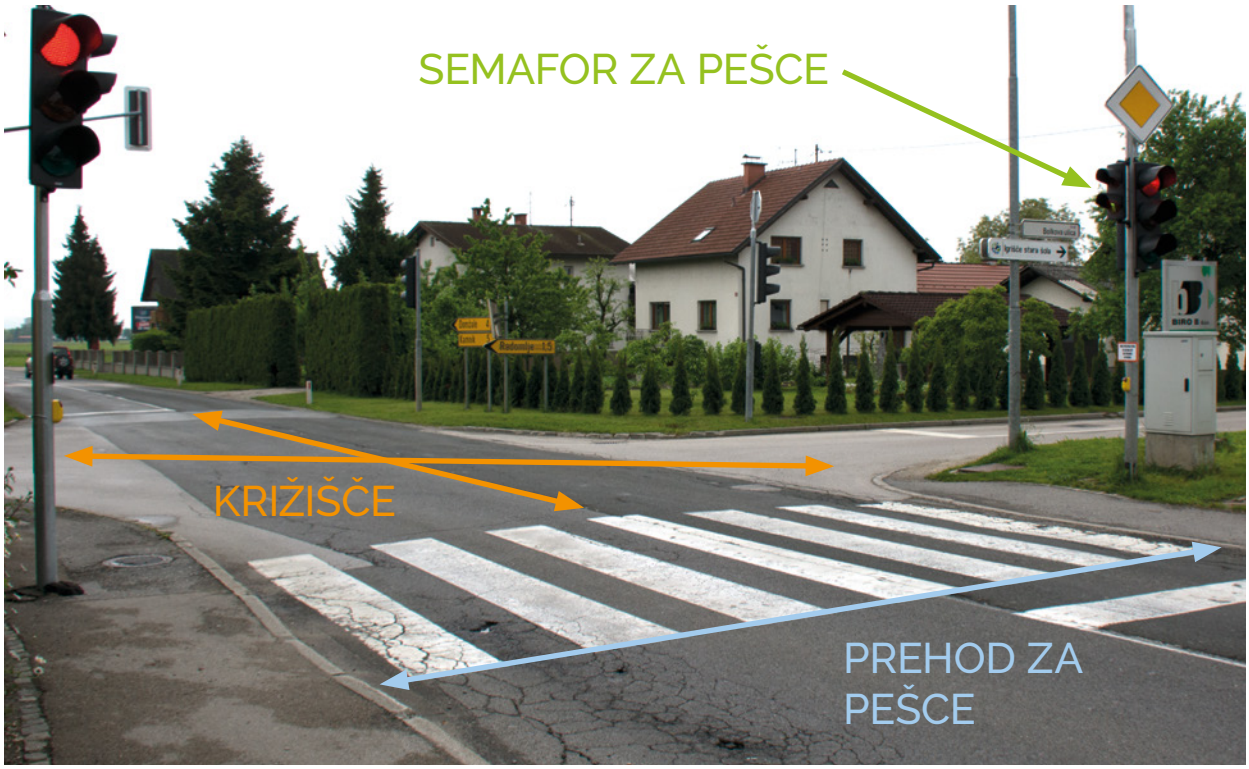
• V peskovniku ali iz plastelina lahko učenci oblikujejo cesto, pločnike in se igrajo z avtomobilčki (v odmoru).
• Na tla v učilnici lahko prilepite cesto, prehod za pešce in se skupaj z učenci dogovorite za pravila.
• Risanje cest, poti avtomobilov itd. je lahko dobra vaja za grafomotoriko.
• Iz načrta šolskih poti lahko skupaj z učenci osvežite znanje, katere poti v bližini šole so varnejše, kje naj učenci hodijo, ko izstopijo iz avtobusa, avtomobila ali pridejo v šolo peš. Kje smejo kot pešci hoditi, ko se pločnik konča.
• Pogovorite se o tveganjih in nevarnostih na njihovi poti v šolo.

CESTA

VOZIŠČE
CESTIŠČE
POVRŠINA
ZA PEŠCE IN
KOLESARJE

CESTIŠČE
PLOČNIK
VOZIŠČE
KOLESARSKA
STEZA

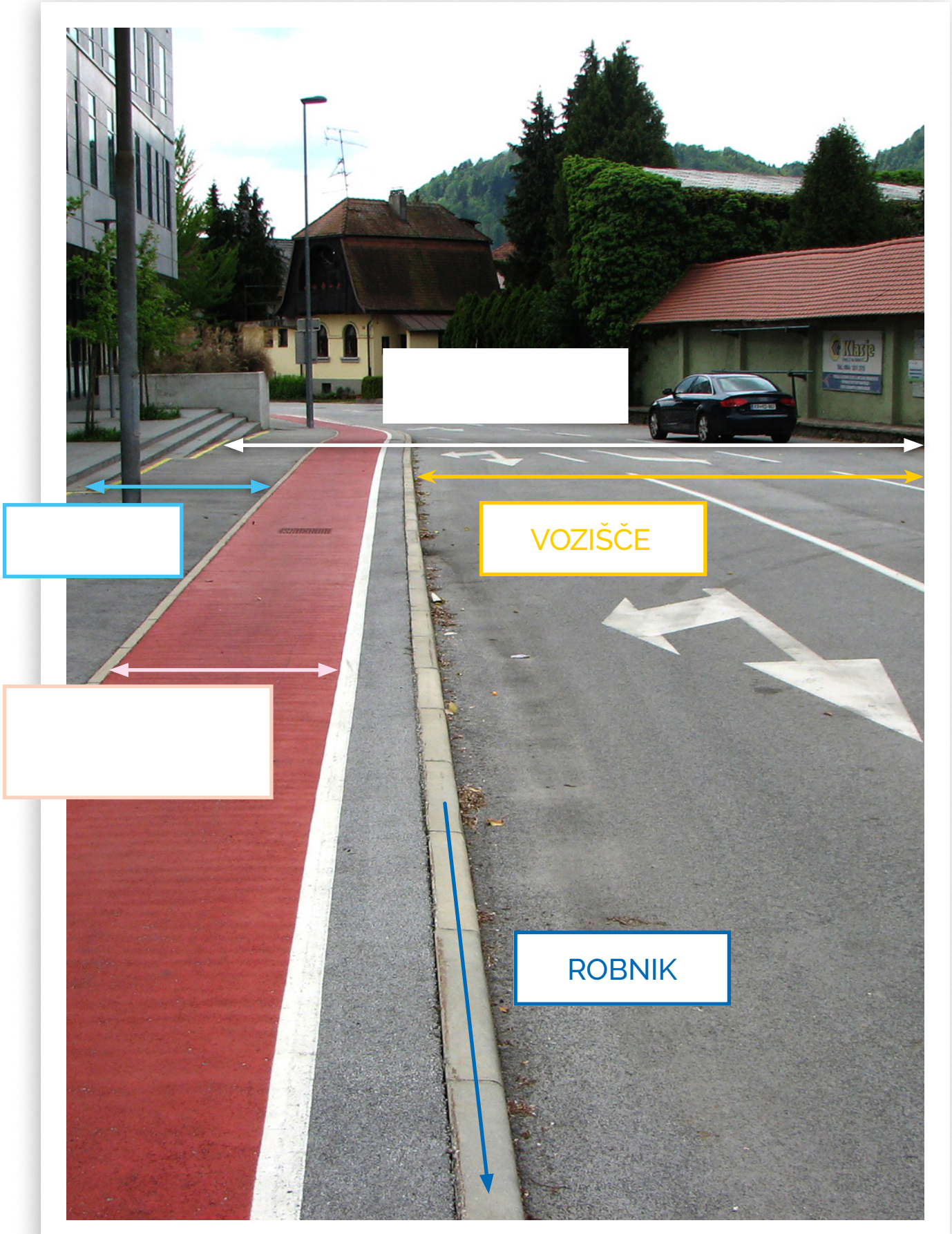
KRIŽIŠČE

PREHOD ZA PEŠCE

1. V OKVIRČKE NAPIŠI USTREZNA IMENA:
PLOČNIK, KOLESARSKA STEZA, CESTIŠČE.

KJE SMEMO HODITI KOT PEŠCI?

HODIMO PO PLOČNIKU (2 KORAKA STRAN OD ROBNIKA).

ČE NI PLOČNIKA, HODIMO OB LEVEM ROBU CESTE. PO LEVI STRANI HODIMO ZATO, DA PREJ OPAZIMO AVTOMOBILE IN DRUGA VOZILA.

PO PREHODU ZA PEŠCE.

PO BOLJ VARNI STRANI CESTE, ČE JE DELO NA CESTI, NEPREGLEDEN OVINEK ...

ČE NI PLOČNIKA ALI PEŠPOTI, LAHKO TUDI PO KOLESARSKI STEZI.

2. V OKVIR PRILEPI FOTOGRAFIJO ALI NARIŠI DEL S SVOJE ŠOLSKE POTI. NARIŠI, KJE HODIŠ.

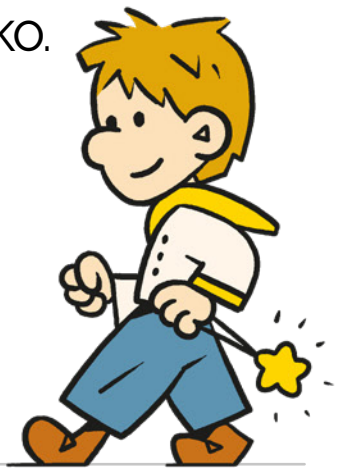
KJE HODIŠ NA ZGORNJI FOTOGRAFIJI? OBKROŽI ČRKO.

A PO PLOČNIKU

B OB ROBU VOZIŠČA

C PO KOLESARSKI STEZI

D _____

3. POGLEJ SPODNJI FOTOGRAFIJI. POVEJ ALI NAPIŠI, KJE SMEŠ HODITI.

4. KJE MORAMO HODITI KOT PEŠCI, DA SMO BOLJ VARNI? OBKROŽI PRAVILEN ODGOVOR.

A PO ROBNIKU PLOČNIKA.

B PO SREDINI CESTE.

C PO NOTRANJI STRANI PLOČNIKA, ČIM DLJE STRAN OD VOZIL.

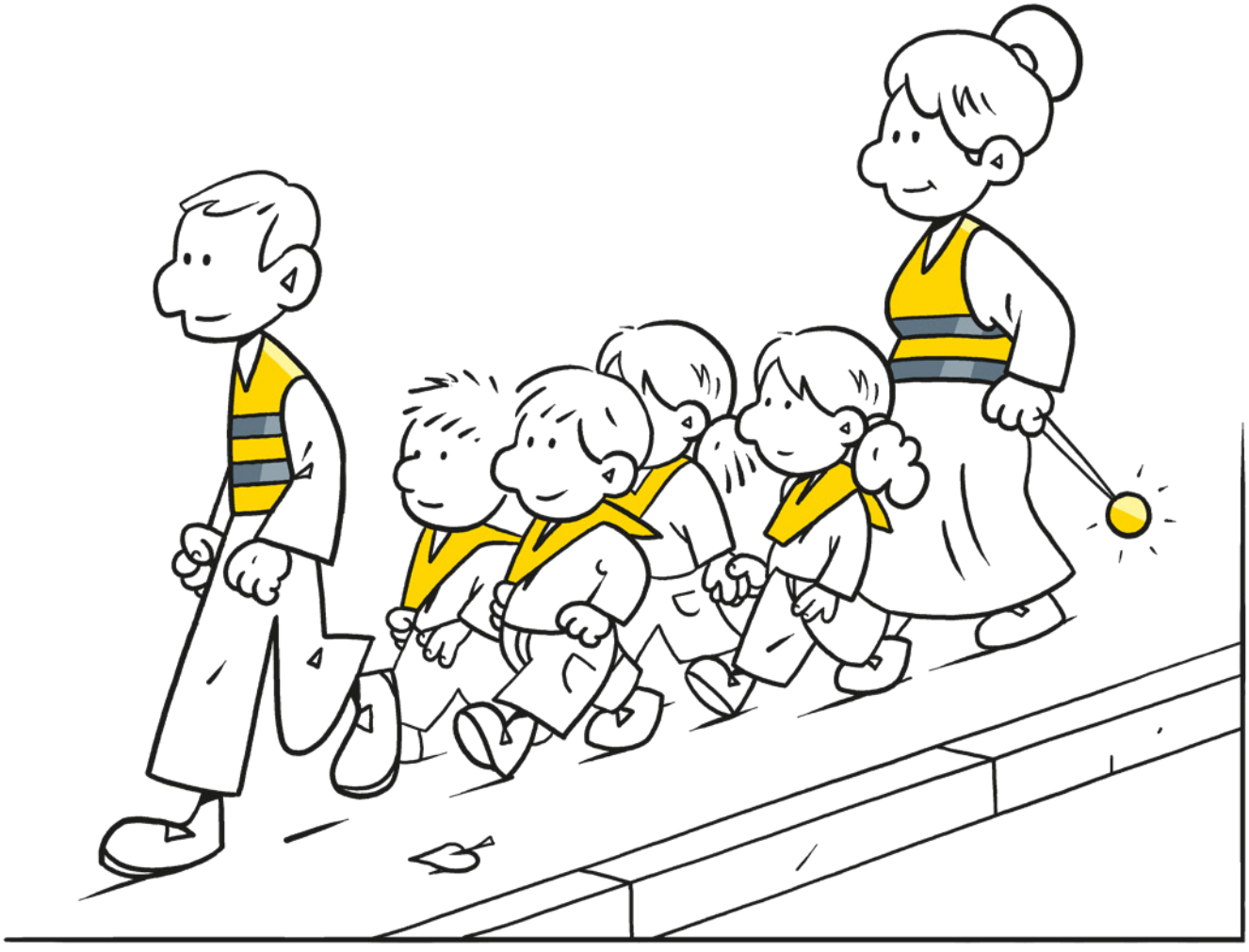
PONOVIMO, KAKO HODIMO KOT PEŠCI

HODIMO PO DESNI STRANI PLOČNIKA, STRAN OD CESTE.

KJER NI PLOČNIKA, HODIMO OB LEVEM ROBU CESTIŠČA.

HODIMO PO BOLJ VARNI STRANI CESTIŠČA (NA PRIMER NEPREGLEDNI OVINEK, DELO NA CESTI).

ČE SMO V SKUPINI, HODIMO DRUG ZA DRUGIM – V GOSJEM REDU.

5. OGLEJ SI FOTOGRAFIJI TER ODGOVORI:

KAKO HODIJO
GOSKE ZA MAMO?

KAKO HODIJO
OVCE?

KATERE ŽIVALI ZAVZAMEJO VEČ PROSTORA
NA PREHODU ZA PEŠCE?

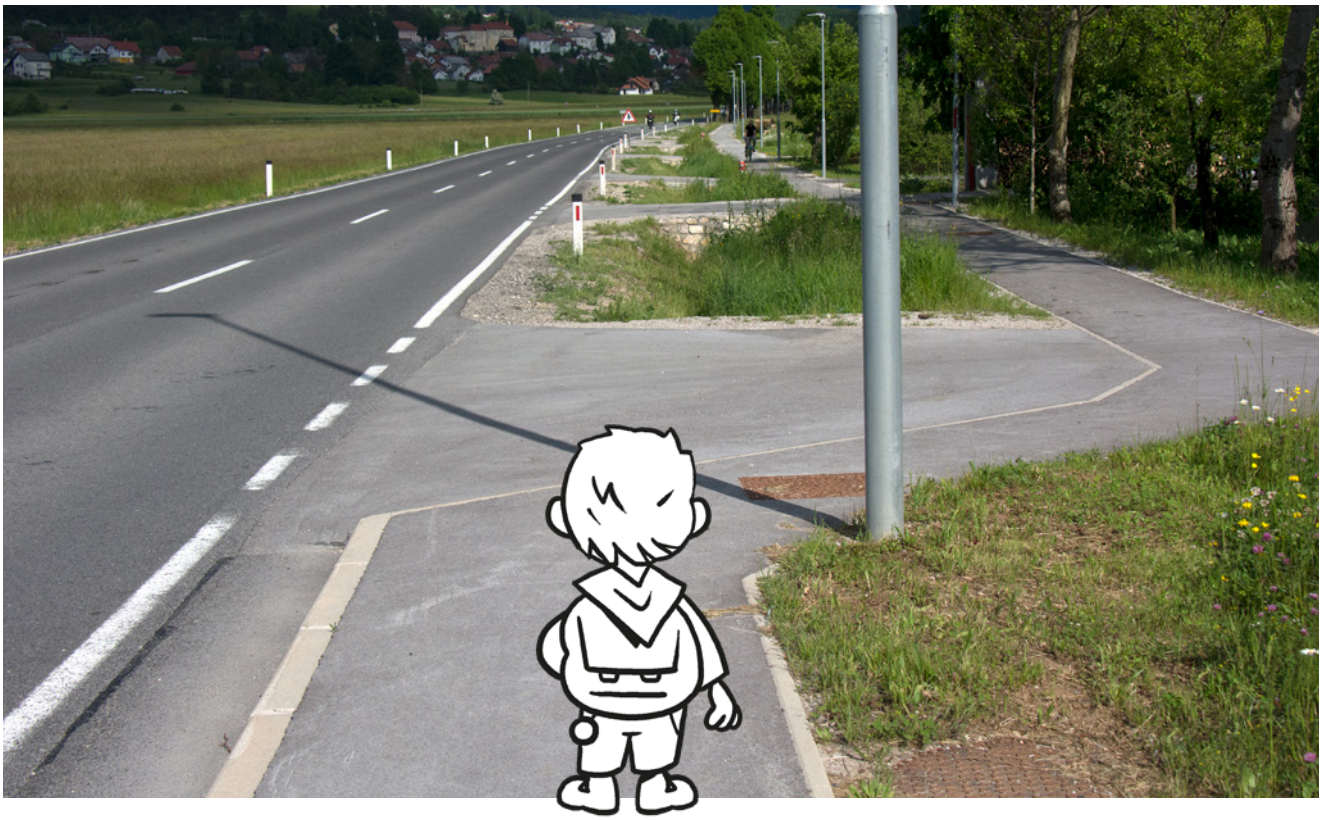
KAKO JE NAJBOLJ VARNO, DA HODIŠ PO PLOČNIKU TI?

S SOŠOLCEM SMETA HODITI PO PLOČNIKU DRUG OB DRUGEM,
ČE NIKOGAR NE OVIRATA. NA KAJ MORATA PAZITI?

6. ZARADI DELA NA CESTI NE MOREŠ NADALJEVATI HOJE PO PLOČNIKU. PRITI ŽELIŠ DO HIŠE, KI JO OZNAČUJE PUŠČICA. NARIŠI, KJE BI BILO BOLJ VARNO NADALJEVATI POT.

NARIŠI, KJE BI BILO BOLJ VARNO NADALJEVATI POT.

7. ČESA MED HOJO V PROMETU NE SMEMO POČETI? OZNAČI NEUSTREZNO VEDENJE.

☐ POSLUŠATI GLASBO S SLUŠALKAMI

☐ DRŽATI MAMO ZA ROKO

☐ BRCATI ŽOGO

☐ PRERIVATI SE S SOŠOLCI

☐ HODITI PO ROBNIKU PLOČNIKA

☐ UPORABLJATI TELEFON IN GLEDATI V EKRAN

☐ POGOVARJATI SE S PRIJATELJEM

8. KJE HODIMO, KO SE PLOČNIK KONČA? POGOVORITE SE O TEM S SOŠOLCI IN UČITELJ(ICO/EM).

Pogovorite se tudi o drugih posebnostih v prometu v vašem okolju.

4 VIDNOST PEŠCA

V četrtem poglavju poudarjamo vidnost pešcev ter varnost ob slabši vidljivosti (sneg, dež, megla, mrak, tema). Pomembno je, da vozniki pešce pravočasno opazijo. Otroci spoznajo nekaj odsevnih teles in svetila. Učenci 1. in 2. razreda se še učijo ustreznega ravnanja v prometu, zato je pomembno, da kot začetniki v prometu nosijo rumene rutice tudi v 2. razredu, ko nekateri že hodijo v šolo brez spremstva odraslih. Rumene rutice so simbol začetnikov v prometu, saj jih drugi udeleženci v prometu laže opazijo in vedo, da morajo biti previdnejši.

V prometu moraš biti viden,
na cestah pa zelo previden.
Ko od doma se odpraviš,
na svojo kresničko ne pozabiš.
Lahko si nadeneš odsevni trak,
da z njim še večji si junak.

Nevenka Pinter

PREDLOGI ZA AKTIVNOST IN POGOVOR Z UČENCI:

• Pogovorite se o nujnosti vsakodnevne uporabe odsevnih teles, rumene rutice za učence 1. in 2. razreda, temeljnih pravilih varnega ravnanja pešcev (prečkanje ceste, hoja ob levem robu ceste, kjer ni pločnika …).
• S svetilko v zatemnjenem prostoru preverite odsevnost različnih odsevnih predmetov (npr. kresnička, odsevni trak) in odsevnih površin (npr. na jakni, rumeni rutici, torbi …).

RUMENA RUTICA

ODSEVNA TELESA

KRESNIČKE

ODSEVNI TRAKOVI

ODSEVNE NARAMNICE

ODSEVNI TELOVNIK

VIDNA OBLAČILA

FLOURESCENTNA VETROVKA,
MAJICA, ČEPICA IN PODOBNO

SVETILA

SVETILKA

OBESEK Z
LED LUČJO

LUČ NA
TELEFONU

ZARADI MEGLE, DEŽJA, MRAKA, SNEŽENJA, TEME SMO PEŠCI SLABO VIDNI V PROMETU. DA BI NAS VOZNIKI NA CESTI PRAVOČASNO OPAZILI, NOSIMO SVETLA OBLAČILA (Z ODSEVNIMI POVRŠINAMI NA JAKNAH, ČEVLJIH ...) IN ODSEVNA TELESA.
ODSEVNA TELESA SO KRESNIČKE, ODSEVNI TRAKOVI, ODSEVNI OBESKI. ODSEVAJO SVETLOBO AVTOMOBILSKIH LUČI, ZATO SMO BOLJ VIDNI. UPORABIMO LAHKO TUDI RAZLIČNA SVETILA, LUČKE.

UČENCI 1. IN 2. RAZREDA IMAJO V PROMETU TUDI RUMENO RUTICO, DA SO BOLJ OPAZNI.

PREDEN GREM OD DOMA V PROMET:

SI OKROG VRATU NADENEM RUMENO RUTICO (UČENEC 1. ALI 2. RAZREDA).

OBESIM KRESNIČKO, DA PROSTO VISI OB BOKU (NA TORBI, JAKNI, ŽEPU), ALI PA NAMESTIM NA ROKAV ALI TORBO ODSEVNI TRAK.

OBLEČEM SVETLA OBLAČILA.

VZAMEM LUČKO, S KATERO SVETIM.

1. NARIŠI ODSEVNA TELESA, KI JIH POZNAŠ. NA PRIMER ŠOLSKO TORBO Z ODSEVNIKI, DEŽNIK Z ODSEVNIKI, ODSEVNI POVODEC ZA PSA …

2. OGLEJ SI VIDEO VSEBINO IN ODGOVORI NA VPRAŠANJA:
www.avp-rs.si/portfolio-items/posveti-mi-pozornost/

KAJ NAM SPOROČA PUNČKA?

PREŠTEJ, KOLIKO ODSEVNIH TELES SI IMEL(A) NA POTI V ŠOLO DANES?

POZNAŠ ŠE KATERO PESEM O VARNOSTI V PROMETU? NAPIŠI NJEN NASLOV.

DOMA LAHKO OPOZORIŠ STARE STARŠE, ČEMU NAJ UPORABLJAJO ODSEVNA TELESA.

3. KDAJ SO PEŠCI MANJ VIDNI? OBKROŽI PRAVILNE ODGOVORE.

A KO NIMAJO ODSEVNIH TELES

B V TEMI, PONOČI

C OB SONČNEM VREMENU

D OB OBLAČNEM VREMENU

E MED SNEŽENJEM

F V MEGLI

G KO IMAJO OBLEČENA TEMNA OBLAČILA

KAKO TI POSKRBIŠ, DA SI KOT PEŠEC BOLJ VIDEN?

4. ŠOTOR VIDKO

NA NEKATERIH PRIREDITVAH LAHKO VSTOPIŠ V ŠOTOR VIDKO. V NJEM LAHKO SPOZNAŠ, KAKO POMEMBNO JE NOSITI ODSEVNA TELESA. VOZNIKI PREJ OPAZIJO PEŠCE, KI NOSIJO KRESNIČKE, ODSEVNE TRAKOVE, LUČKE.

ZAKAJ JE NEVARNO,
ČE TE KOT PEŠCA VOZNIK
NE OPAZI PRAVOČASNO?

5. KDAJ VOZNIK V TEMI HITREJE OPAZI PEŠCA IN PRAVOČASNO USTAVI? OBKROŽI PRAVILNI ODGOVOR.

A ČE JE PEŠEC OBLEČEN V TEMNA OBLAČILA IN NIMA KRESNIČKE.

B ČE JE PEŠEC DOBRO VIDEN (S KRESNIČKO, ODSEVNIM TRAKOM, SVETLIMI OBLAČILI, IMA PRIŽGANO LUČKO).

6. NARIŠI, OB KAKŠNEM VREMENU ALI V KATEREM LETNEM ČASU JE ŠE POSEBNO POMEMBNO, DA UPORABLJAMO ODSEVNA TELESA?

7. KDAJ VOZNIK HITREJE OPAZI PEŠCA IN PRAVOČASNO USTAVI PODNEVI? OBKROŽI.

A ČE JE PEŠEC OBLEČEN V TEMNA OBLAČILA.

B ČE JE PEŠEC DOBRO VIDEN (V SVETLIH OBLAČILIH ALI FLOURESCENTNIH BARVAH).

8. KAM TI NAMESTIŠ ODSEVNI TRAK?

A NA TORBO

B NA ROKAV

C NA HLAČNICO

Č DRUGO:

_____

9. KJE TI VISI KRESNIČKA?

A NA TORBI

B NA ŽEPU JAKNE

C DRŽIM VRVICO KRESNIČKE V ROKI

Č DRUGO:

_____

10. FLORIJAN HODI V 2. RAZRED. NAPIŠI, KAJ NOSI NA POTI V ŠOLO IN DOMOV, DA JE BOLJ VIDEN?

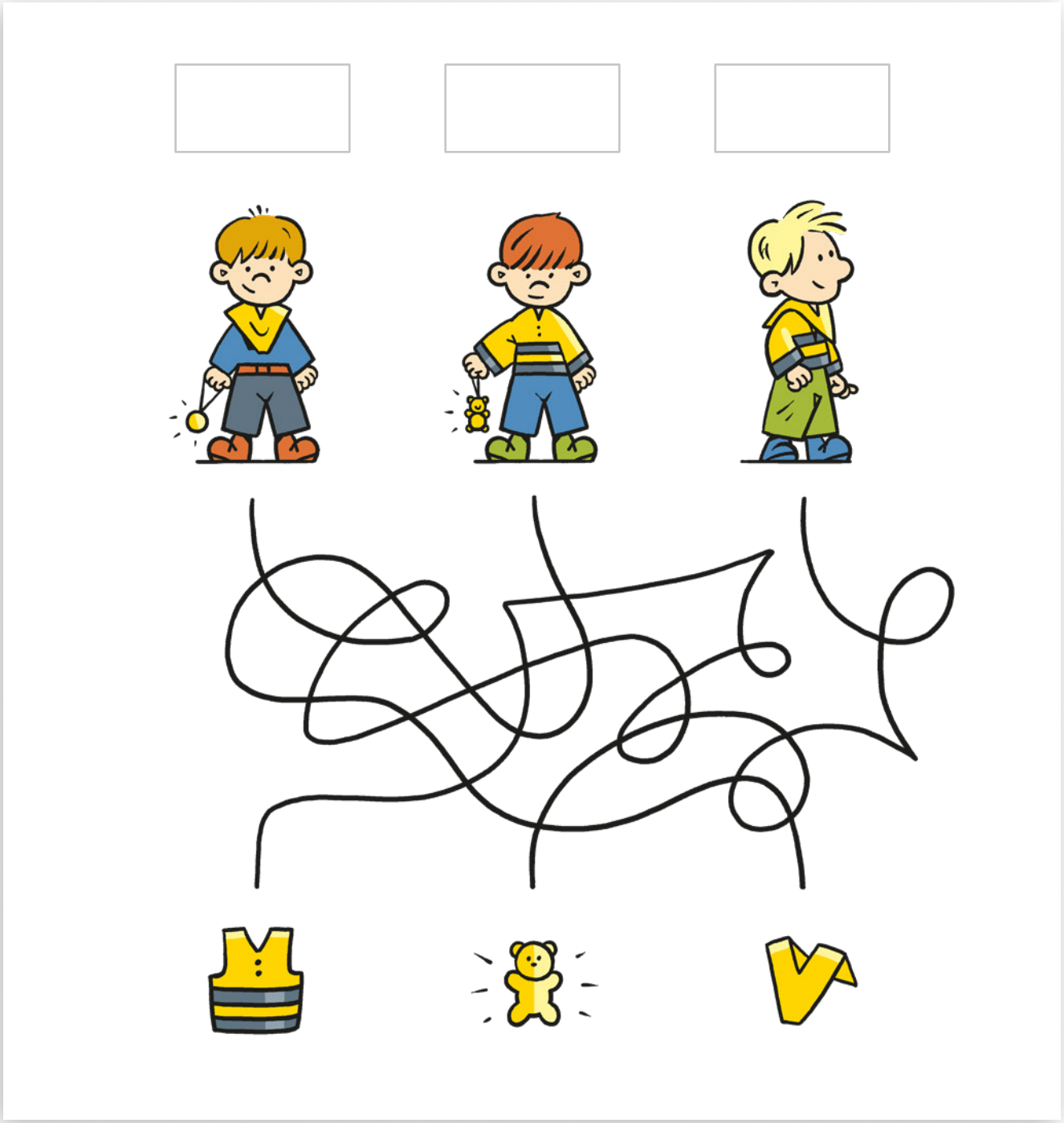

KO JE TEMNO, PRIŽGE LUČKO NA ČEVLJU, DA JE BOLJ OPAZEN.

11. OTROCI SE PRIPRAVLJAJO ZA ODHOD V ŠOLO, ZATO POSKRBIJO ZA VIDNOST V PROMETU. VSI BODO IMELI KRESNIČKO IN RUMENO RUTICO ALI ODSEVNI BREZROKAVNIK.

JANU MANJKA ŠE RUMENA RUTICA,
NIKU KRESNIČKA,
VALU PA ODSEVNI BREZROKAVNIK.

SLEDI NJIHOVIM POTEM IN UGOTOVI, KDO SO JAN, VAL, NIK.

12. NARIŠI SEBE IN KATERA ODSEVNA TELESA, SVETILA NOSIŠ NA POTI V ŠOLO IN DOMOV.

NARIŠI TUDI RUMENO RUTICO, ČE OBISKUJEŠ 1. ALI 2. RAZRED.

IN NE POZABI NA PRIČESKO!

13. KAJ MANJKA UČENCEM 1. IN 2. RAZREDA, DA BI BILI BOLJ VIDNI IN VARNI? OBKROŽIŠ LAHKO VEČ ODGOVOROV.

A RUMENA RUTICA

B KRESNIČKA

C ODSEVNI TRAK

D LUČKA, SVETILKA

A RUMENA RUTICA

B KRESNIČKA

C ODSEVNI TRAK

D LUČKA, SVETILKA

A RUMENA RUTICA

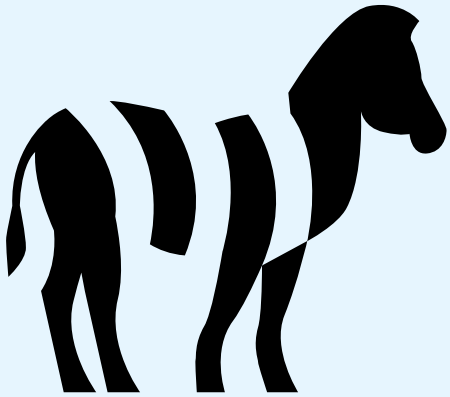
B KRESNIČKA

C ODSEVNI TRAK

D LUČKA, SVETILKA

5 PREČKANJE CESTE

V petem poglavju je poudarek na prečkanju ceste, kar je težka naloga za otroke, saj težko ocenjujejo in ugotavljajo razdalje in hitrosti vozil. Pomembno je, da odrasli skupaj z otrokom utrjujejo pravila ustreznega prečkanja ceste na njihovih najpogostejših poteh. Učence je dobro navajati, da se pred prečkanjem ceste vedno ustavijo pred robom pločnika ali korak od cestišča in glasno rečejo »stoj«, pogledajo levo, desno, levo. Če ni bližajočega se vozila, z normalno hitrostjo hoje prečkajo prehod za pešce, brez ustavljanja na sredini (na sredini še enkrat pogledajo na desno).

PREDLOGI ZA IGRO IN POGOVOR Z UČENCI:

• Z učenci pojdite do prehoda za pešce (v bližini šole) in ocenjujte razdaljo in hitrost vozil oziroma kdaj ni in kdaj je varno prečkati prehod. Tudi na sprehodu lahko opazujete in ocenjujete, kaj je blizu, kaj je daleč (npr. hiše, drevesa ...).
• *Odzivna igra*[1] *– rdeča stoj, zelena hodi*
Učenci se ob določenem znaku ali besedi odzovejo in izvršijo določeno akcijo. Glede na starost in sposobnost učencev lahko prilagajamo zahtevnost igre. Kadar rečemo »zelena«, se učenci gibajo po prostoru (brez zaletavanja v druge), kadar rečemo »rdeča«, okamenijo (ali stojijo na eni nogi ...).
Možne so alternative[2]: npr. učitelj/ica pokaže na rdečo ali zeleno luč na semaforju (iz kartona). Projiciramo lahko fotografije semaforja za pešce na platno (prižgana rdeča ali zelena luč). Učitelj/ica ali izbrani učenec lahko ponazarja tudi policista in jim s položajem telesa nakaže, kdaj naj se učenci gibajo, kdaj naj stojijo. Učenci se lahko pretvarjajo, da so vozniki avtomobilov, motorjev, koles, tekači (npr. oglašajo se lahko z njihovimi značilnimi zvoki pri zeleni luči) itd.

[1] Igre so prirejene po Zbirniku iger, 1. razred, ki jih je zbrala in uredila Marijanca Cuderman.
[2] Igre lahko učitelji priredite po svoje glede na sposobnosti, značilnosti in interese otrok v razredu.

KAKO VARNO PREČKAM CESTO?

PRED PREHODOM ZA PEŠCE SE VEDNO USTAVIM NA ROBU PLOČNIKA (ALI 1 KORAK OD VOZIŠČA).

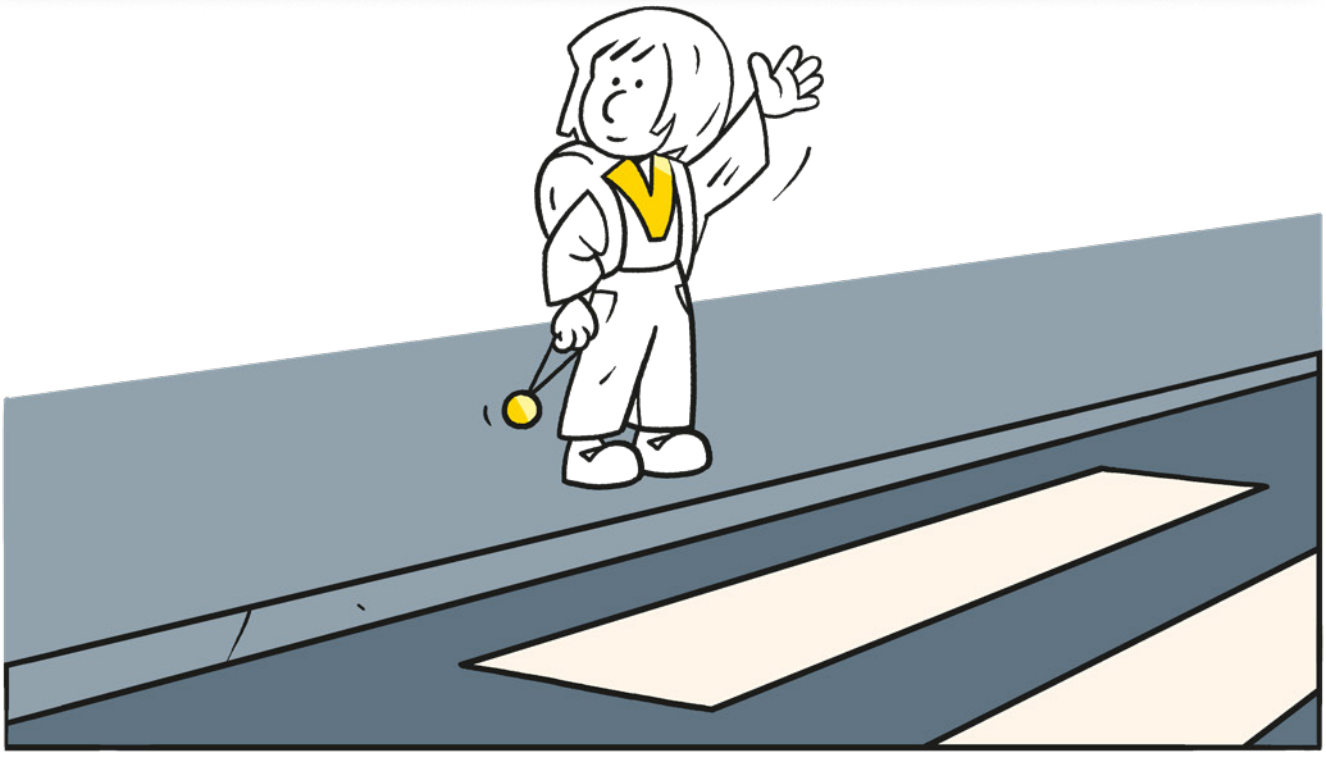
PRED PREHODOM ZA PEŠCE VEDNO POGLEDAM LEVO-DESNO-LEVO.

ČE JE SEMAFOR ZA PEŠCE, PREČKAM PRI ZELENI LUČI.

PRED PREHODOM BREZ SEMAFORJA DVIGNEM ROKO IN VOZNIKA POGLEDAM V OČI, DA ME OPAZI.

ČE NI PREHODA, PREČKAM VOZIŠČE NA NAJBOLJ PREGLEDNEM IN NAJOŽJEM DELU.

NA PREHODU SE NE USTAVLJAM (TUDI ČE SE VMES PRIŽGE RDEČA LUČ NA SEMAFORJU ZA PEŠCE, NADALJUJEM HOJO).

JAN HODI V TRETJI RAZRED. PRI PREČKANJU CESTE JE VEDNO PREVIDEN. JAN POVE:

1. USTAVIM SE NA ROBU PLOČNIKA

2. POGLEDAM NA LEVO

3. POGLEDAM NA DESNO

4. ŠE ENKRAT POGLEDAM NA LEVO

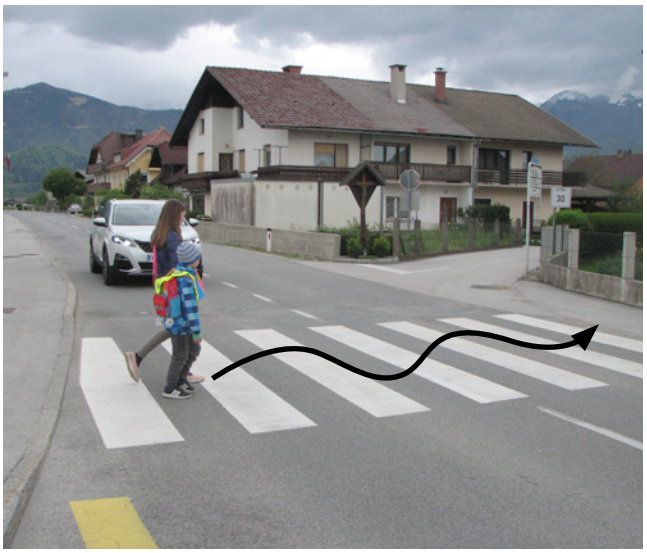
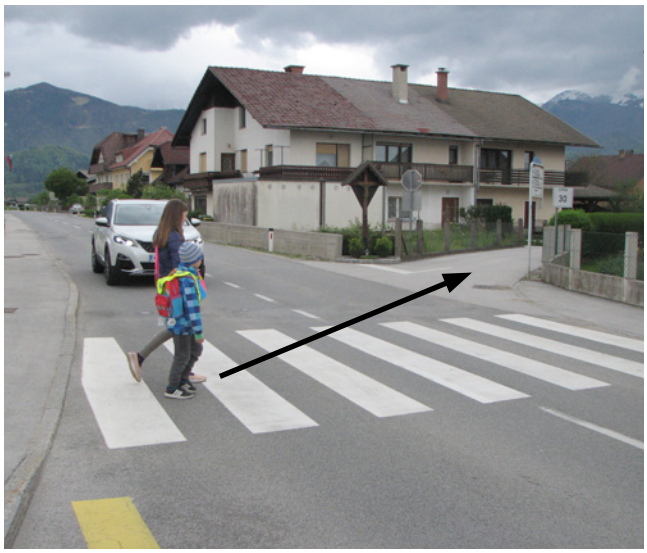
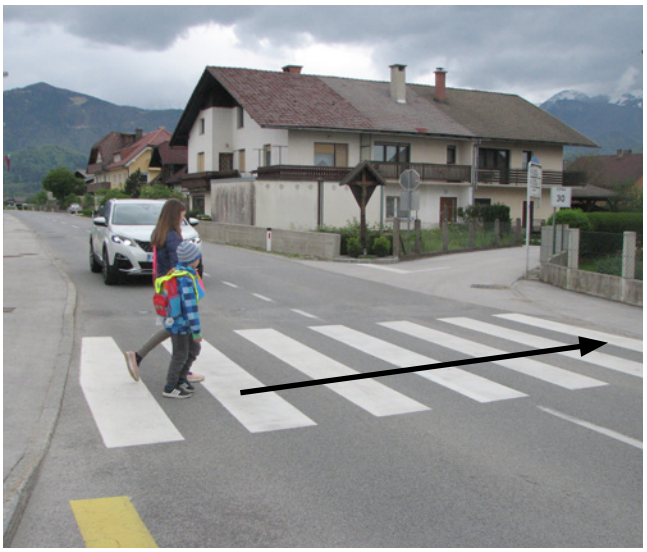
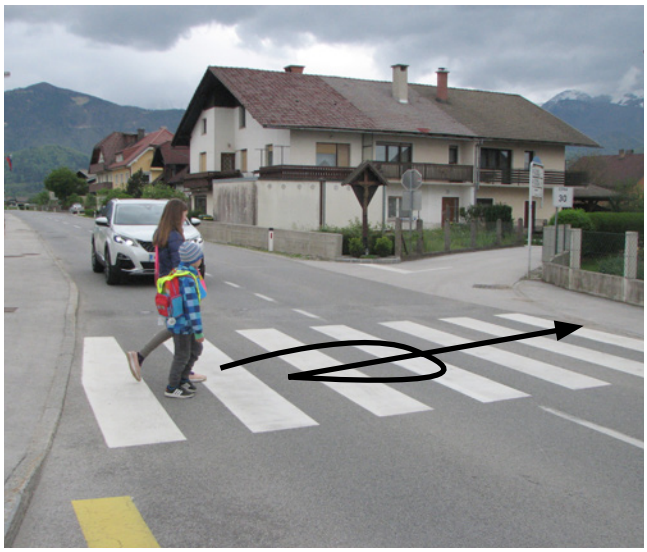
5. PREČKAM

6. NA SREDINI ŠE ENKRAT POGLEDAM NA DESNO

POVEJ, KAKO TI PREČKAŠ CESTO.
KAJ NAREDIŠ IN NA KAJ SI POZOREN?

1. PO PREHODU ZA PEŠCE GREMO NARAVNOST IN PO DESNI STRANI. OBKROŽI SLIČICO, KI PRIKAZUJE USTREZNO HOJO.

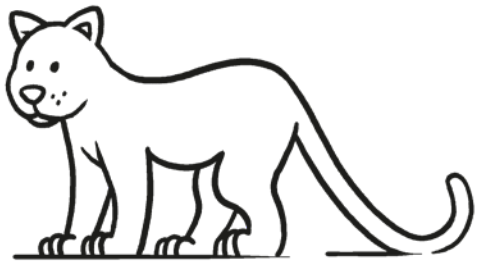
2. S ŠTEVILKAMI OD 1 DO 3 OZNAČI VRSTNI RED PREČKANJA CESTE:

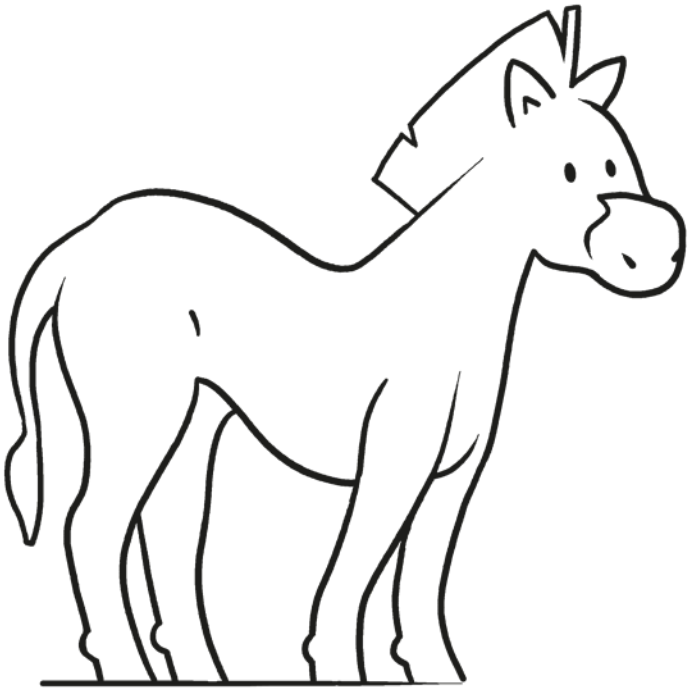
☐ PRED PREČKANJEM DVIGNEM ROKO IN VOZNIKA POGLEDAM V OČI, DA ME OPAZI

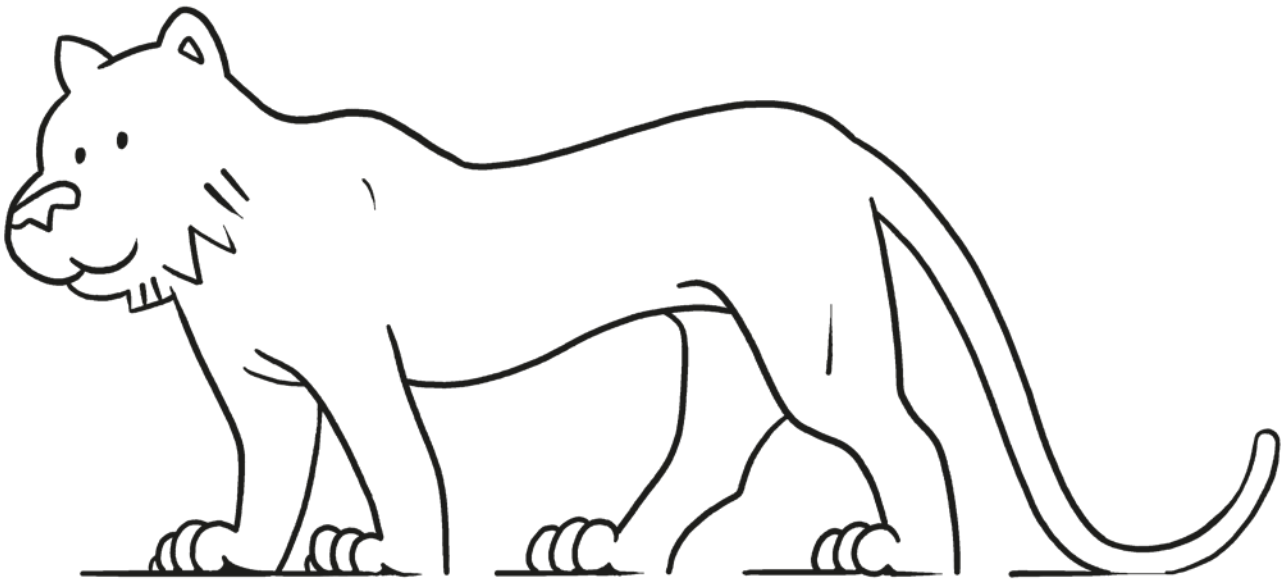
☐ USTAVIM SE PRED PREHODOM

☐ POGLEDAM LEVO-DESNO-LEVO

3. ŽIVALIM NARIŠI PROGE.

ŠE NEKAJ ZANIMIVOSTI O ZEBRAH

ZEBRA JE ŽIVAL.	ZEBRA – REČEMO TUDI PREHODU ZA PEŠCE.
ŽIVI V AFRIKI (PRI NAS V ŽIVALSKEM VRTU).	NARISANA JE NA VOZIŠČU.
TEHTA 300 KG, LAHKO JE VIŠJA KOT 150 CM.	JE VSAJ 3 METRE ŠIROKA.
TEKA PO SAVANI V AFRIKI.	PO NJEJ HODIMO, NE TEKAMO.

NAPIŠI, KATERO RAZLIKO ŠE OPAZIŠ.

4. V BLIŽINI PREHODA ZA PEŠCE, KJER NI SEMAFORJA ZA PEŠCE, STOJI ŠTIRIOGLATI PROMETNI ZNAK. KATERI?
OBKROŽI PRAVILNEGA.

5. OCENI RAZDALJO. BLIZU – DALEČ. OBKROŽI AVTOMOBILE, KI SO BLIZU PREHODA ZA PEŠCE.

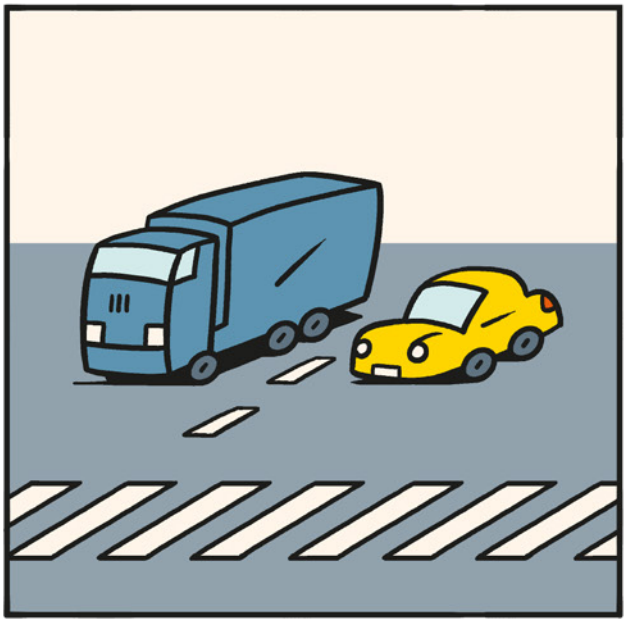

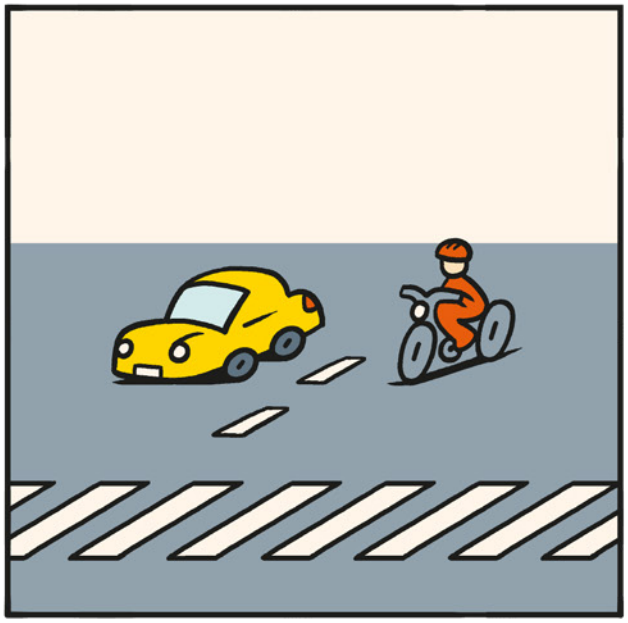

6. HITRO – POČASI. KDO JE NAVADNO HITREJŠI? OBKROŽI TISTEGA, KI SE BO MED VOŽNJO HITREJE PRIBLIŽAL PREHODU ZA PEŠCE.

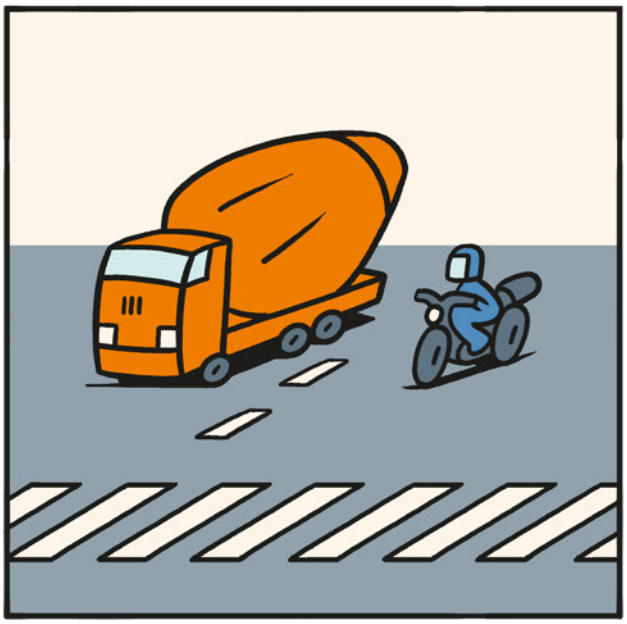

TOVORNJAK – AVTO

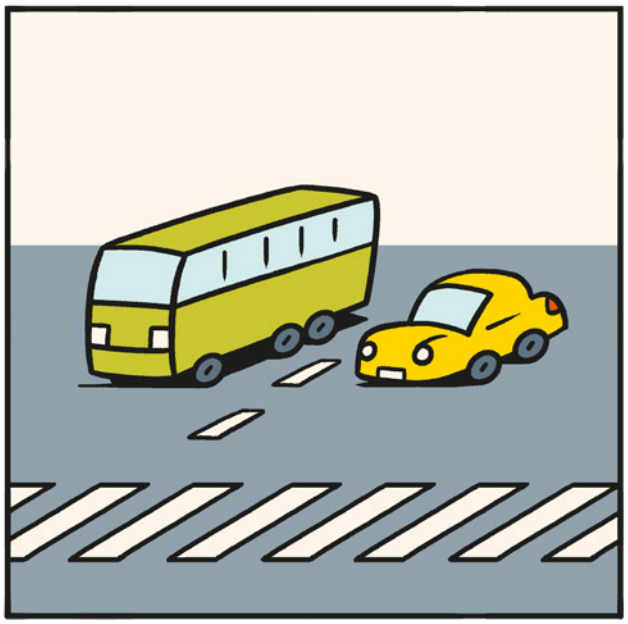

AVTO – KOLO

7. TEŽJE VOZILO SE POČASNEJE USTAVI PRED PREHODOM ZA PEŠCE KOT LAŽJE. OBKROŽI TISTEGA, KI SE BO POČASNEJE USTAVIL.

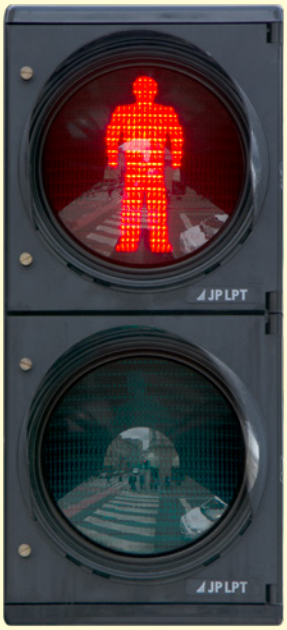

TOVORNJAK HRUŠKA – MOTOR

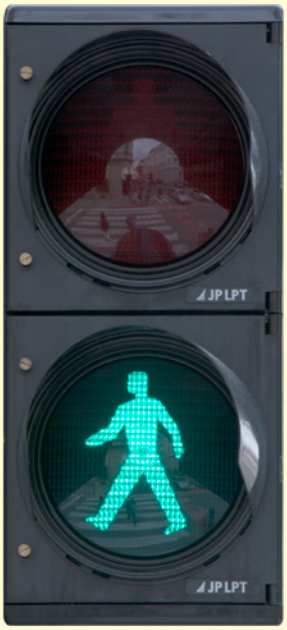

AVTOBUS – AVTO

SEMAFOR – KAJ POMENIJO LUČI?

RDEČA
STOJ, STOP

ZELENA
POJDI

8. KATERE BARVE JE PRIŽGANA ZGORNJA LUČ NA SEMAFORJU?

KAJ POMENI?

9. KATERE BARVE JE PRIŽGANA SPODNJA LUČ NA SEMAFORJU?

KAJ POMENI?

10. Z **RDEČO** BARVO OBKROŽI PREDMETE, KI SO PONAVADI V NARAVI ZGORAJ, Z **ZELENO** TISTE SPODAJ.

11. SLABOVIDNI IN SLEPI PRITISNEJO TIPKO NA SEMAFORJU, DA JIH ZVOČNI SIGNAL OPOZORI, KDAJ LAHKO GREDO ČEZ PREHOD ZA PEŠCE.

ZAKAJ PA TI PRITISNEŠ TIPKO NA DROGU SEMAFORJA? NAPIŠI.

KAKO SI POMAGAJO SLEPI ALI SLABOVIDNI, KADAR ŽELIJO PREČKATI CESTO?

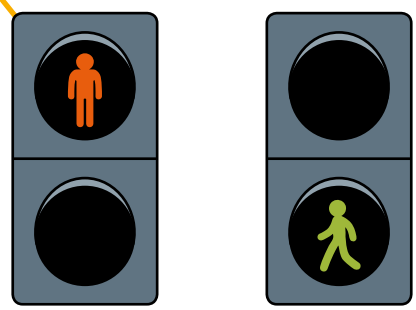
12. PEŠCI PREČKAJO PREHOD ZA PEŠCE, KADAR JE NA SEMAFORJU ZA PEŠCE ZELENA LUČ. SLIČICE POVEŽI Z USTREZNO LUČJO NA SEMAFORJU ZA PEŠCE.

1

2

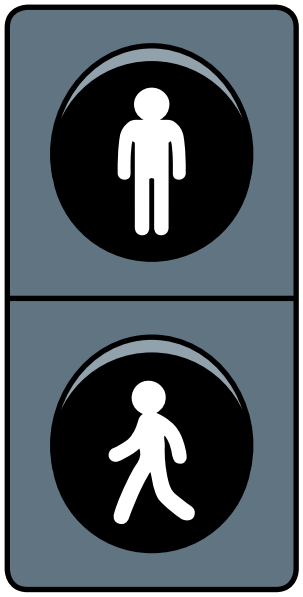

3

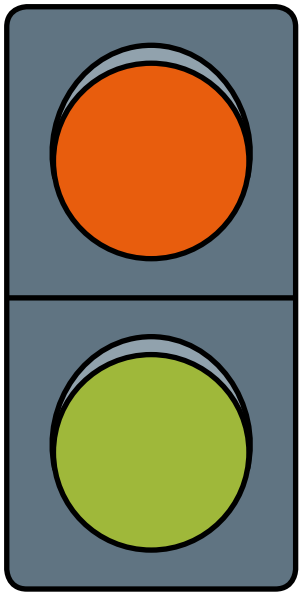

4

13. NA SEMAFORJU ZA PEŠCE USTREZNO POBARVAJ LUČ, PRI KATERI SMEŠ PREČKATI CESTO.

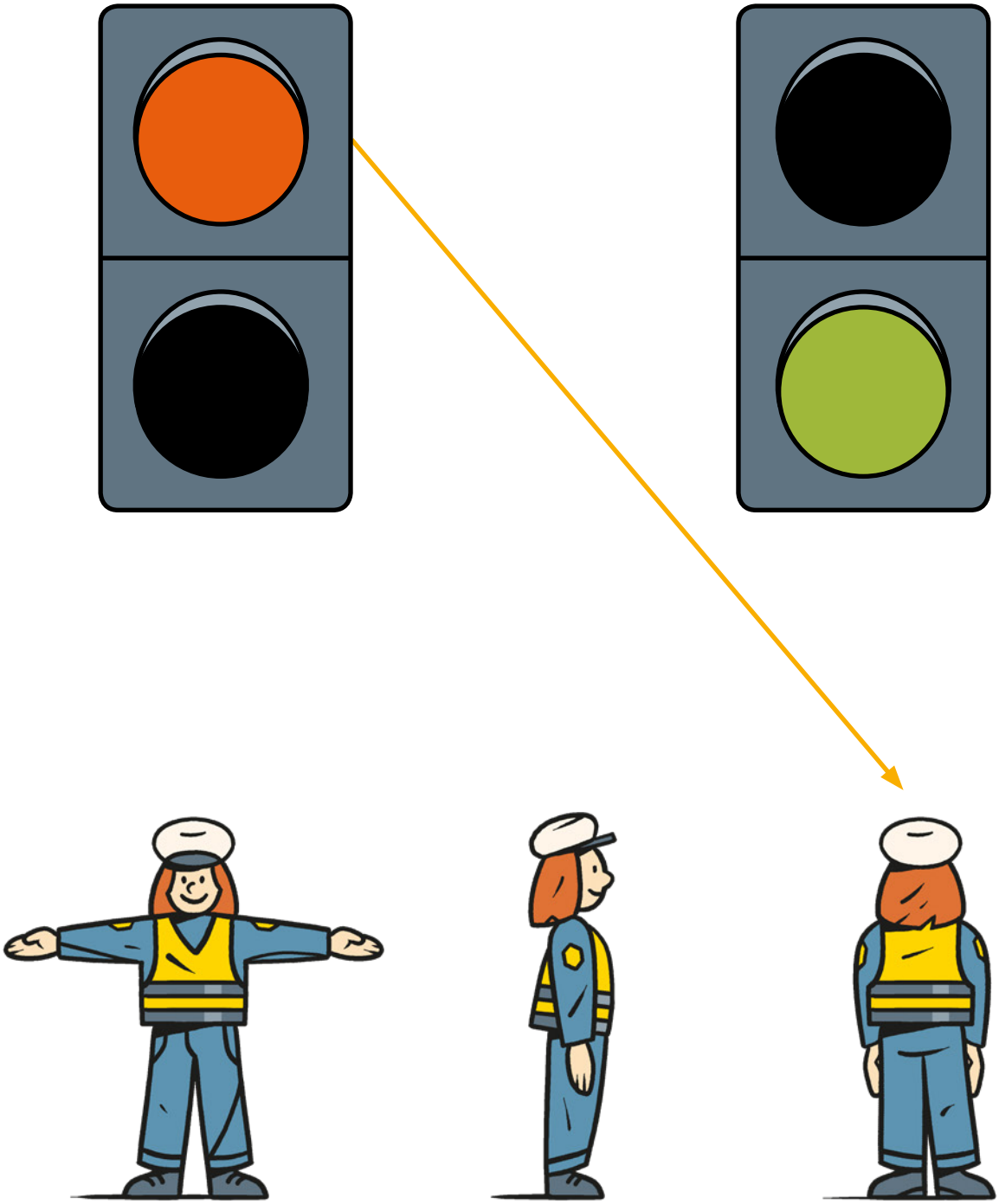
14. POVEŽI.

15. KADAR V KRIŽIŠČU STOJI IN USMERJA PROMET POLICIST, NAMESTO SEMAFORJA UPOŠTEVAMO POLICISTA.
POVEŽI ENAKE POMENE (RDEČO IN ZELENO LUČ Z USTREZNIM POLOŽAJEM POLICISTKE).

16. KAKO TI USTREZNO RAVNAŠ V PROMETU KOT PEŠEC? PRIPOVEDUJ IN DOPOLNI.

Z učenci ponovite pravila ustreznega ravnanja v prometu.

HODIM PO PLOČNIKU

NOSIM ODSEVNI TRAK ALI KRESNIČKO

PREPRIČAM SE, DA ME JE VOZNIK OPAZIL

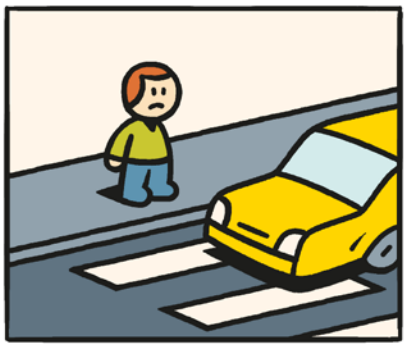
OTROKA DRŽIM ZA ROKO – PROČ OD CESTE

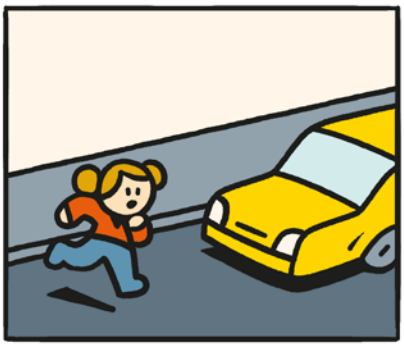
ČE PLOČNIKA NI, HODIM PO LEVEM ROBU VOZIŠČA

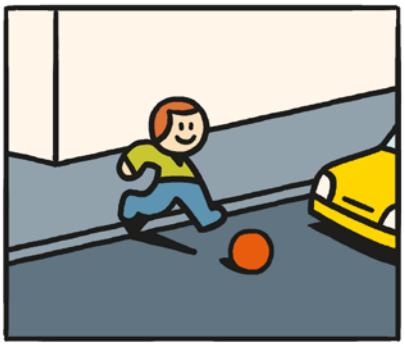
PREDVIDIM RAVNANJE DRUGIH

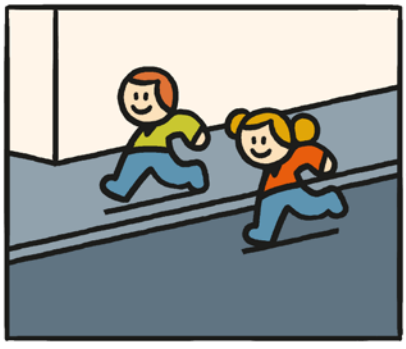
V PROMETU SE VARNO OBNAŠAM, KER:

17. POZORNO POGLEJ IN POD VSAKO SLIČICO NAPIŠI ALI POVEJ, KAJ JE NAROBE.

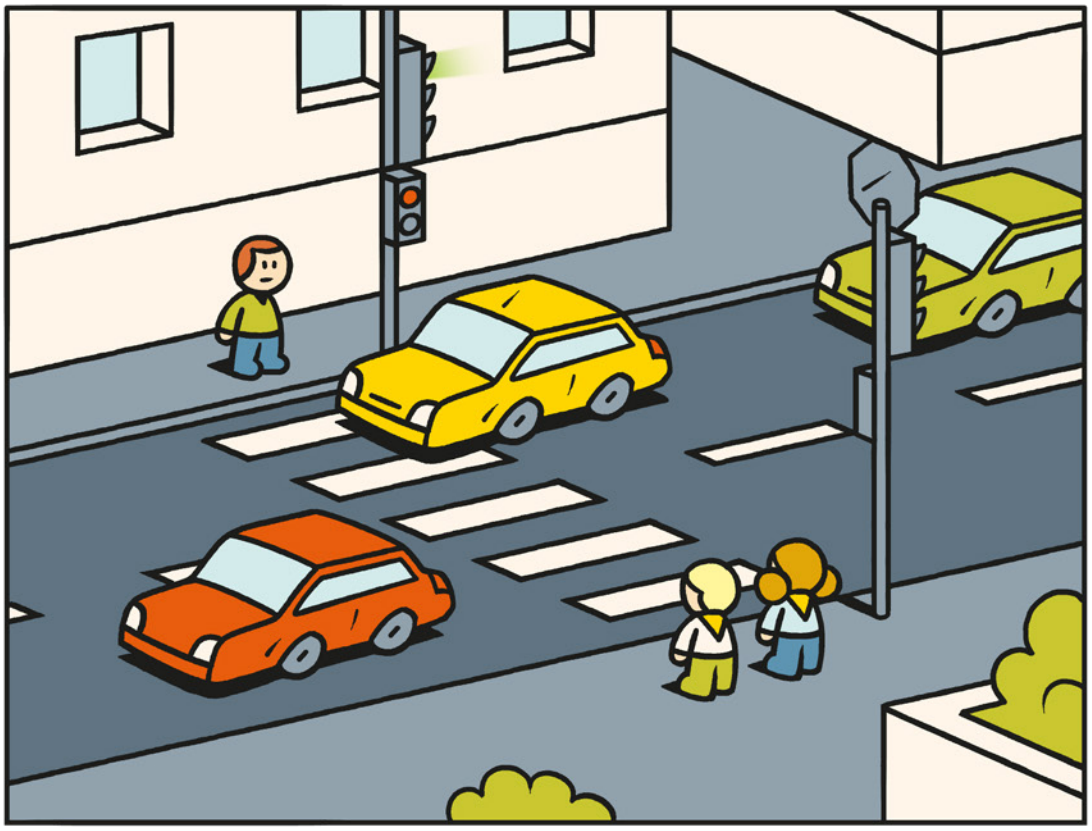

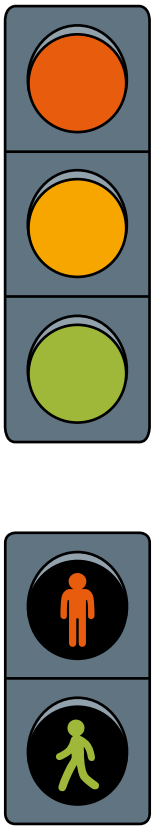

18. UČENCI ŽELIJO PREČKATI CESTO. ZAKAJ MORAJO ČAKATI PRED PREHODOM ZA PEŠCE?

NAPIŠI:

NARIŠI ALI NAPIŠI O SVOJI DOGODIVŠČINI NA POTI V ŠOLO ALI DOMOV ALI O TEM, KAKO POSKRBIŠ ZA SVOJO VEČJO VARNOST V PROMETU.

SVOJ IZDELEK NAM LAHKO POŠLJEŠ NA:
prometna.vzgoja@avp-rs.si

1. Poglavje

1. naloga:
Obkrožiti vse pešce (fotografije št. 1, 2, 4, 5, 6, 8, 9, 10), razen kolesarja in voznika avtobusa.

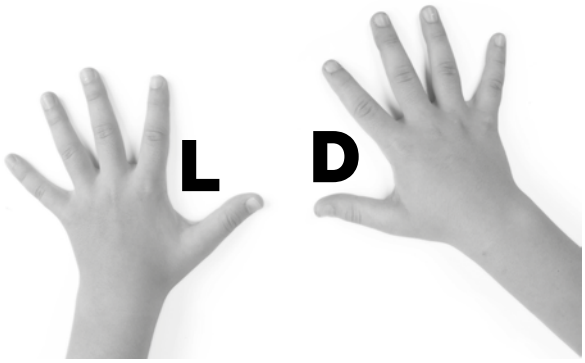
2. naloga:
BRINA IN **C**ENE STA SO**Š**OL**C**A V 1. RAZREDU. NA POTI V **Š**OLO IN DOMOV NOSITA RUMENO RUTI**C**O IN KRESNIČKO. VEDNO JU SPREMLJA **C**ENETOV DEDEK. **C**ESTO VEDNO PREČKAJO NA PREHODU ZA PE**ŠC**E.
BRINA IN **C**ENE POZNATA VARNO POT DO **Š**OLE. V 2. RAZRED BOSTA ŽE SAMA HODILA PE**Š**. DOBRO BOSTA POZNALA PRAVILA VARNEGA VEDENJA NA SVOJI **Š**OLSKI POTI.

3. naloga:
Otroci v prometu potrebujejo spremstvo do 7. leta.

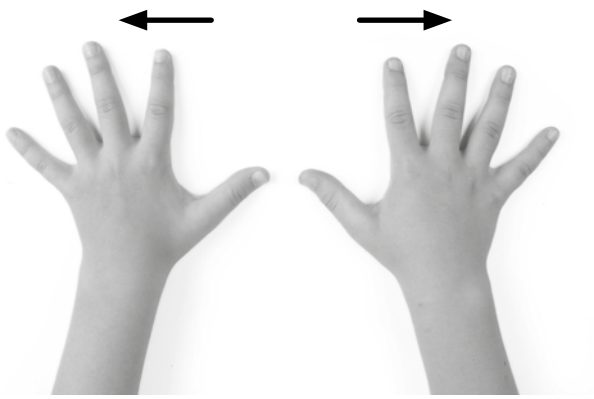
4. naloga:
Učenci 1. in 2. razreda morajo obvezno nositi rumene rutice v prometu.

2. poglavje

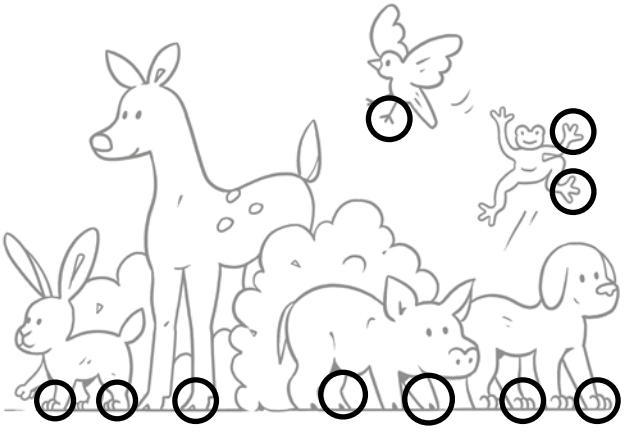
1. naloga:

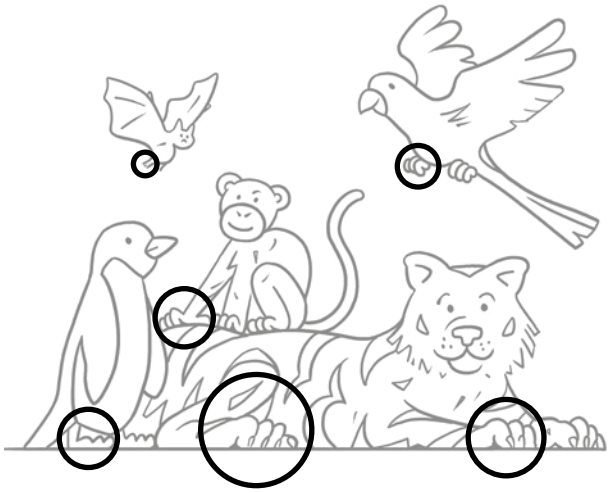
2. naloga:

4. naloga:

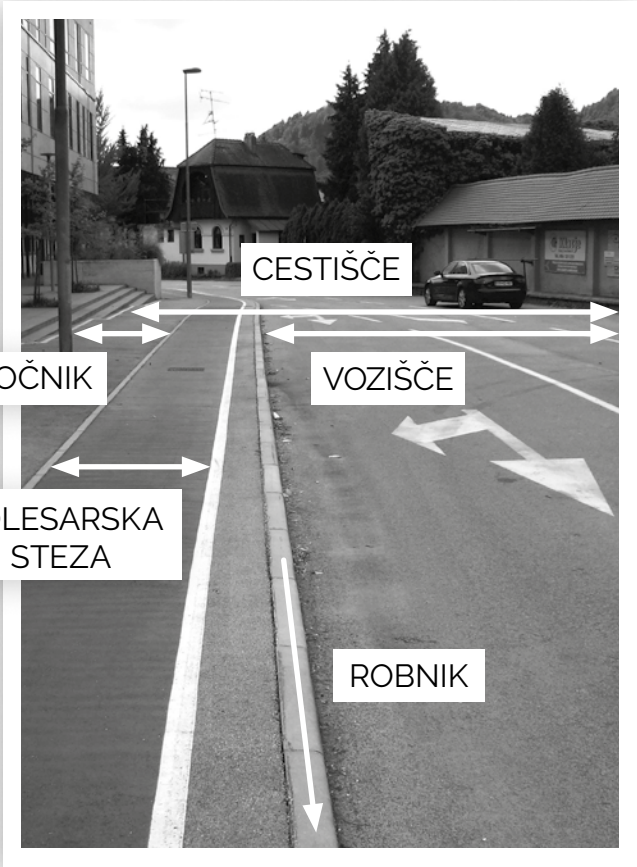

5. naloga:

6. naloga: Avto prihaja z desne, leve, desne strani.

1. naloga:

3. naloga:
Hodimo po pločniku. Kjer ni pločnika ob cesti, hodimo ob robu po levi strani ceste ali po bankini.

4. naloga: C

5. naloga:
Goske hodijo za mamo v vrsti, druga za drugo v gosjem redu.

Ovčke hodijo razkropljeno, niso v vrsti, zavzamejo veliko prostora.

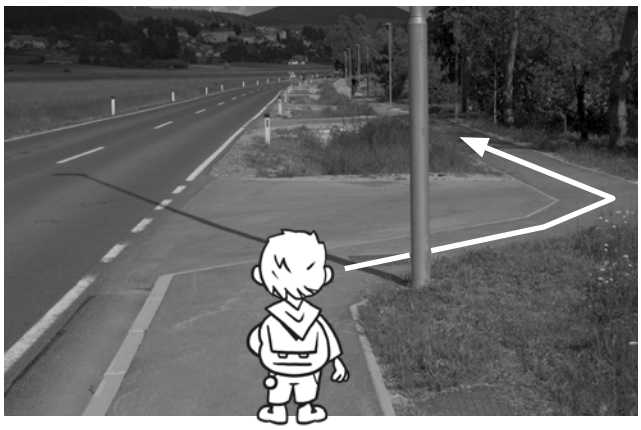
Ovčke zavzamejo (pre)več prostora na prehodu za pešce.

Po pločniku je najbolj varno hoditi po notranji strani pločnika, stran od vozil. V skupini hodimo po pločniku drug za drugim.

Paziti moramo, da se pravočasno umaknemo drugim pešcem.

6. naloga:

7. naloga:
Prečrtati: POSLUŠANJE GLASBE S SLUŠALKAMI, BRCANJE ŽOGE, PRERIVANJE S SOŠOLCI, HOJA PO ROBNIKU PLOČNIKA, UPORABLJANJE TELEFONA IN GLEDANJE V EKRAN.

8. naloga:
V primeru, kot je na sliki (konec pločnika), prečkamo cesto na prehodu za pešce in nadaljujemo hojo na pločniku.

4. poglavje

2. naloga:
Punčka sporoča, da smo s kresničko in odsevnimi telesi bolj vidni v prometu, in zato tudi bolj varni.

3. naloga:
A, B, E, F, G.

Pesmice o prometu:
Ati vozi počasi (Werner),
Avto (Romana Krajnčan),
Prometna porednica (Romana Krajnčan)
Na cesti nikdar nisi sam (Adi Smolar)
Prometni znaki (Maja Kokol)
Zebra. Kresnička. Semafor (Čarovnik Grega)
Kolo (Sten Vilar)

4. naloga:
Če nisi viden v prometu, te lahko voznik spregleda, ne utegne ustaviti vozila in pride do prometne nesreče, poškodbe, smrti.

5. naloga:
B

6. naloga:
Narisati: npr. dež, sneg, meglo, temo ali letne čase: jesen, zima, pomlad.

7. naloga:
B

10. naloga:
Rumena rutica, kresnička.

11. naloga:
Z leve proti desni stojijo Val, Jan, Nik.

12. naloga:
Rumena rutica, kresnička ...

13. naloga:
Prvi vseh treh fotografijah otroku manjka rumena rutica. Je pa v prometu koristna tudi kresnička ali odsevni trak.

5. Poglavje

1. naloga:
Obkrožiti tretjo sliko, hoja naravnost.

2. naloga:
3, 1, 2.

4. naloga:
Obkrožiti prometni znak
Prehod za pešce.

5. naloga:
Obkrožiti 1., 2. in 4. fotografijo.

6. naloga:
Obkrožiti avto.

7. naloga:
Obkrožiti tovornjak hruško, avtobus.

8. naloga: Rdeča. Ustavi se.

9. naloga: Zelena. Pojdi.

10. naloga:
Z rdečo barvo obkrožijo jabolko na drevesu, letalo, oblak, goloba, sonce, balon in muho.
Z zeleno barvo obkrožijo jabolko na tleh, gobo, hišo, kamen, list in drevo.
Z obema barvama lahko obkrožijo letalo, goloba, muho, balon.

11. naloga:
Tipko na drogu semaforja pritisnemo zato, da vključimo semafor za pešce. Pešci moramo počakati, da se na semaforju prižge rdeča luč za vozila in zelena za pešce. Slepi in slabovidni si pri prečkanju ceste pomagajo s sluhom. Semafor za pešce oddaja poseben zvok za zeleno luč in drugačnega za rdečo luč.

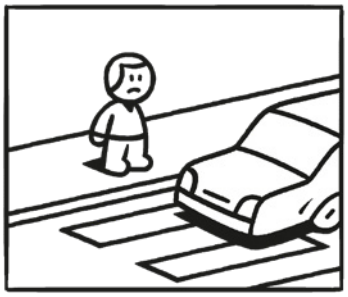
12. naloga:
Rdeča luč – fotografiji št. 1 in 3.
Zelena luč – fotografiji št. 2 in 4.

13. naloga:
Pobarvati spodnjo luč (z zeleno barvo).

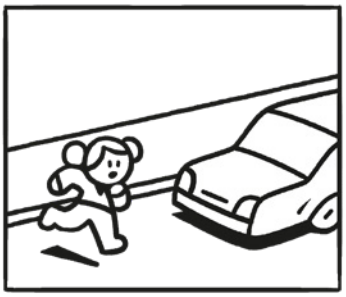
14. naloga:
Možica, ki hodi, povezati z zeleno lučjo.
Možica, ki stoji, povezati z rdečo lučjo.

15. naloga:
Rdečo luč povezati s policistko, ki je vidna v hrbet in prsi z odročenimi rokami.
Zeleno luč povezati s policistko, ki je vidna v bok.

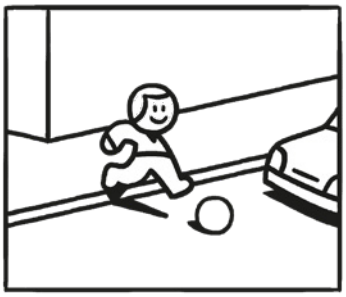
17. naloga:

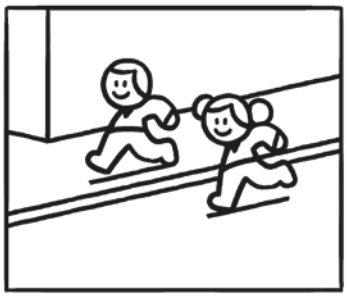
Otrok bi moral pogledati levo in desno, dvigniti roko, če ima namen prečkati cesto na prehodu za pešce.
Z voznikom je smiselno pred prečkanjem ceste vzpostaviti stik s pogledom, da se prepričamo, da nas je opazil.

Cesto je treba prečkati na prehodu za pešce.

Fantek bi se moral žogati na igrišču ali dvorišču, ne na cesti in pločniku. Obstaja nevarnost, da ga povozi avto, ko teče za žogo, ne da bi se prepričal, ali prihaja kakšno vozilo.

Oba otroka bi morala hoditi po pločniku. Narobe je, da punčka teče po vozišču.

18. naloga:
Učenci čakajo, ker je na semaforju za pešce prižgana rdeča luč. Zeleno imajo vozniki, zato morajo pešci počakati.

Indeks fotografij

Arhiv AVP
Fotografije na straneh: 8 (fotografija 3), 35 (Agencija Mayer McCann), 37 (šotor Vidko), 49 (prometni znaki, Primotehna d. o. o.)

Aleš Fevžer
Fotografije na straneh: 9 (fotografija 9), 22, 45, 54 (fotografija 4).

Marko Gašparovič
Fotografije na straneh: 20 (križišče), 25 (fotografija pri nalogi 4), 28 (spodnja fotografija), 29, 31 (kresničke, odsevni trakovi – brez prekrižanega, odsevne naramnice, odsevni telovnik), 32, 51, 53 (modra tipka).

Boštjan Gunčar
Fotografije na straneh: 8 (fotografija 1 in 2), 11, 23 (otroka na prehodu za pešce), 31 (rumeni rutici), 33, 39 (odsevniki in kresnička).

Irena Janžekovič Žmauc
Fotografije na straneh: 9 (fotografija 6, 8, 10), 17, 19, 20 (prehod za pešce), 21, 23 (delo na cesti), 25 (fotografiji pri nalogi 3), 28 (zgornja fotografija), 37 (fotografiji pri nalogi 5), 38, 39 (fotografija pri nalogi 10), 46, 48 (prehod za pešce), 49 (fotografije pri nalogi 5), 53 (rumena tipka), 54 (fotografija 2).

Dreamstime
Fotografije na straneh: 13, 23 (kolesarska steza), 42, 54 (fotografija 1 in 3).

Pixabay
Fotografije na straneh: 8 (fotografija 4 in 5), 9 (fotografija 7), 27 (fotomontaža prehoda za pešce David Krančan), 48 (žival).

Photodune
Fotografije na straneh: 31 (prekrižani, rumeni odsevni trak).

Drage učiteljice in dragi učitelji,

za uporabo v učnem procesu lahko naloge fotokopirate ali jih natisnete iz elektronske izdaje, ki je dostopna na

https://www.avp-rs.si/preventiva/prometna-vzgoja/ucno-gradivo-ucenec-pesec/

Uspešno izvajanje prometne vzgoje tudi v realnih prometnih situacijah vam želi

Javna agencija Republike Slovenije za varnost prometa

UČENEC PEŠEC

Učno gradivo za spodbujanje varne mobilnosti otrok v 1. triletju

- Pripravljene naloge so v skladu z učnimi cilji za OŠ (od 1. do 3. razreda)
- Naloge, vaje in predlogi za aktivnosti, igro in pogovor z učenci
- Uporabna vrednost pri pouku, na dnevu dejavnosti – prometni dan itd.
- Vsebinski cilji petih poglavij:
    - spoznavanje prometnih pravil in pojmov
    - razumevanje pomena vidnosti v prometu
    - razumevanje različnih prometnih situacij glede na vreme
    - spodbujanje varne mobilnosti otrok
    - kratka nazorna prometna pravila

JAVNA AGENCIJA
REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARNOST PROMETA